

Magyar nyelvű tanulmányok

Boros Kinga:

A közigazgatási versenyvizsga e-tananyagainak tesztelési folyamata

Bevezetés

Jelen tanulmányban a közigazgatási versenyvizsgához kifejlesztett elektronikus tananyagok tesztelési folyamatát, annak lépéseit mutatjuk be egészen a kezdetektől a projekt lezárásáig terjedően.

Az összegző értékelés három nagy egységre tagolódik: a projekt előzményeinek ismertetésére, a tesztelési folyamat lépéseinek bemutatására, valamint egy összefoglalásra. Az egységek közül a tesztelési folyamat lépéseinek bemutatása a legterjedelmesebb – mely számos alfejezetre tagozódik – hiszen ezen rész az, melyben felvázoljuk a projekt releváns részét képező tanulási folyamatot, valamint az azt követő vizsgát.

Az elkészült jelentés célja – amellet, hogy egy globális képet adjon mind a szakma, mind pedig az érdeklődő nagyközönség számára a projektről -, hogy az elmúlt időszak eseményeit összefoglalja, majd az azokból levonható tanulságokat, konzekvenciákat, tapasztalatokat beépítse a hamarosan bevezetésre kerülő közigazgatási versenyvizsga rendszerébe a minél tökéletesebb megvalósítás érdekében.

1. Előzmények

A versenyvizsga 2009-ben új típusú vizsgaként jelenik meg a közigazgatás rendszerében, hiszen ennek megléte elengedhetetlen bemeneti feltétele lesz a köztisztviselői karba történő bekerüléshez. Fentiek értelmében tehát az a személy, aki versenyvizsgával nem rendelkezik, köztisztviselői álláspályázatra nem jelentkezhet. (A jogszabályi rendelkezések értelmében a sikeres versenyvizsga, mint kötelező pályázati elem fokozatosan kerül bevezetésre a különböző közigazgatási szervek köztisztviselői vonatkozásában: a törvénymódosításban foglaltakat a központi államigazgatás területi és helyi szerveinek vezetőire 2009. július 1-jétől, a köztisztviselőkre 2009. december 1-jétől kell alkalmazni). A közigazgatási versenyvizsga lebonyolításáért a Kormányzati Személyügyi Szolgáltató és Közigazgatási Képzési Központ (továbbiakban KSZK) felelős.

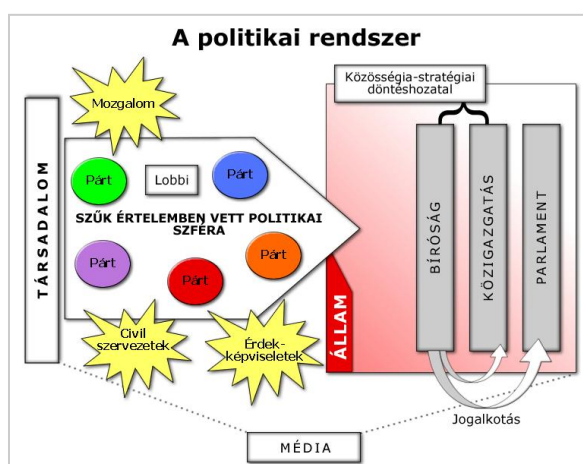
A versenyvizsga rendszerének, tartalmának kialakítása a KSZK koordinálásával, valamint közgazdász szakértők és társadalmi szervezetek bevonásával már 2006 októberében megkezdődött. Az ún. munkacsoport üléseken a nemzetközi tapasztalatok áttekintése mellett megvitatásra kerültek a versenyvizsga rendszer kialakításához elkészített szakértői, illetve vitaindító anyagok. 2007 végén megtörtént a versenyvizsga rendszer kialakításához kapcsolódó feladatok végrehajtásához szükséges szakértői gárda kijelölése és felkérése, így jött létre az a stratégiai bizottság, melynek fő feladata az új típusú vizsgarendszer kialakításához, működtetéséhez szükséges célok és koncepciók megalkotása, illetve a fő irányok kijelölése volt. A konkrét feladatok végrehajtására (működési modellek, tartalmi és formai követelmények, szervezeti háttér kidolgozása, jogszabály módosítások előkészítése és beterjesztése stb.) az ún. versenyvizsga albizottság bevonásával került sor.

A szükséges stratégia, irányelvek, és részletek kidolgozását követően megkezdődött az elektronikus tananyagok létrehozása a KSZK és a közbeszerzési eljárás során nyertesként kihirdetett WSH Kft. vezényletével. A hosszú folyamat eredményeképpen létrejött 10 db e-tananyag (5 felső-és 5 középfokú) és ezen belül 44 modul (22 felső-és 22 középfokú), melyekhez modulonként 40 tesztkérdés, és több ezer nyitott – ún. esszé – kérdés tartozik.

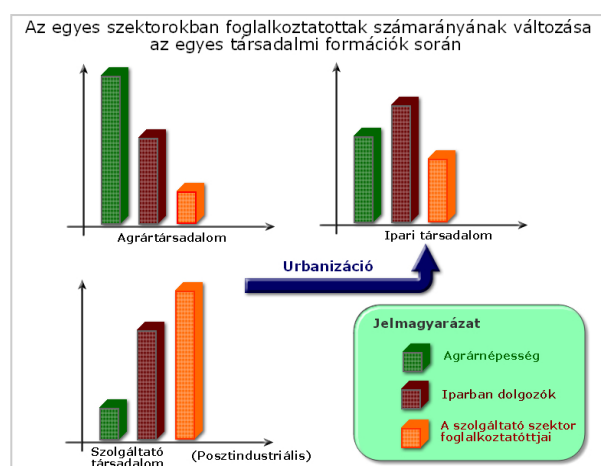
A már említett tananyagokról és a hozzá tartozó modulokról az alábbi ábra ad tájékoztatást:

A tananyagokat 24, a területén kiváló eredményeket elérő, és nagy szakmai elismerésnek örvendő szakember állította össze, kiknek munkáját lektori értékelésnek is alávetettük a minél jobb minőség elérése érdekében. Az elkészült tananyagokat az ILIAS keretrendszerbe integrálták a fejlesztők. A követelményrendszer – tekintettel arra, hogy majdani köztisztviselők alkalmazása a cél – igen speciálisnak mondható (ld. fenti ábra).

A tananyag speciális volta többek között – amellet, hogy nem hagyományos, hanem e-learninges formában készült el, noha nyomtatott verzióban is elérhető lesz - abban is megnyilvánul, hogy a hagyományos mellett horizontális tudástartalmak is belekerültek az elsajátítandó ismeretanyagba. Ilyen horizontális tartalmak például az antidiszkrimináció-és esélyegyenlőség; a korrupció; a globalizáció és fenntartható fejlődés.

Kiemelendő továbbá a vizsgarendszer egyedülálló volta is, mely abban nyilvánul meg, hogy a lexikális tudás számonkérése helyett a képességek, készségek mérésére fekteti a hangsúlyt. Olyan készségek, képességek kerülnek mérésre, mint például a döntési képesség kommuniká-

ciós-és beszédképesség, problémamegoldó és reagáló képesség. A megmérettetés elsődleges célja annak feltérképezése, hogy a jelentkező alkalmas-e a köztisztviselői feladatok ellátására.

2. A tesztelési folyamat lépéseiben

A közigazgatási versenyvizsga bevezetését megelőzően – az esetleges problémák, illetve a tapasztalatok összegzése érdekében - elengedhetetlenül szükséges volt a létrehozott e-tananyagok tesztelése a potenciális célközönség körében.

2.1 TOBORZÁS

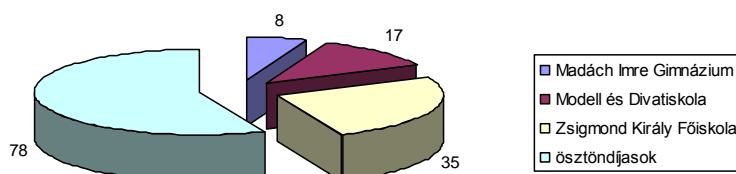
A projekt megvalósítása érdekében – az *e-tananyagok tesztelési alapfeltételeinek megteremtését követően* - a KSZK Képzési Igazgatósága 2009. március elejétől toborzó tevékenységbe kezdett. A tevékenység első lépéseként felvettük a kapcsolatot a **Zsigmond Király Főiskola**, a **Madách Imre Gimnázium**, valamint a **Modell és Divatiskola** képviselőivel, továbbá olyan **ösztöndíjasokkal**, akik egy egyéves program keretében jelenleg a közigazgatásban dolgoznak. A szükséges egyeztető megbeszélések után – a képviselők közreműködésével – elindult a folyamat.

A toborzás során – a fentieknek megfelelően - olyan, elsősorban végzős középiskolás diákok, utolsó éves főiskolások, egyetemisták továbbá ösztöndíjasok jelentkezését vártuk, akiknek jövőbeni terveik között szerepel, hogy köztisztviselőként a helyi önkormányzatoknál, területi-helyi szerveknél vagy a központi közigazgatásban (pl. minisztériumok) munkát vállaljanak. A toborzás során törekedtünk a heterogenitásra, mind az iskolázottság, mind pedig az életkor tekintetében. Célunk volt, hogy a jelentkezők között legyen középfokú végzettséggel még nem rendelkező, közép-és felsőfokú végzettségű, valamint fiatal és idősebb résztvevő egyaránt. A részvétel feltétele mindössze abban merült ki, hogy a jelentkező rendelkezzen számítógéppel, internetes hozzáféréssel, illetve némi szabadidővel.

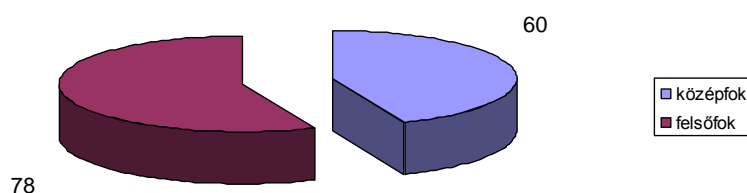
A résztvevők jelentkezési sorrend alapján kerültek kiválasztásra. A jelentkezéseket online regisztráció útján rögzítettük (egy elektronikus adatlapot kellett kitölteni). Összesen **138 fő** regisztrált a felületen.

Az alábbiakban látható a regisztrálók intézményi, valamint fokok (közép-és felsőfok) szerinti megoszlása:

A jelentkezők intézmény szerinti megoszlása

A jelentkezők megoszlása fokokként

2.2 FELKÉSZÍTŐ MEGBESZÉLÉS

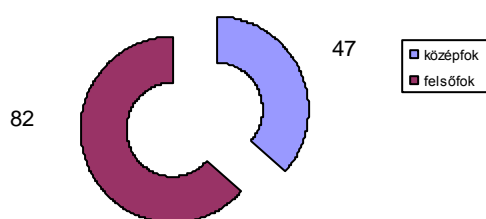
A tanulási folyamat megkezdése előtt felkészítő megbeszélést tartottunk a jelentkezők részére. A megbeszélések keretében a potenciális tesztelők megismerkedhettek az e-learninges tanulási forma sajátosságaival, továbbá a projekt részleteivel.

2.3 A TANULÁSI FOLYAMAT

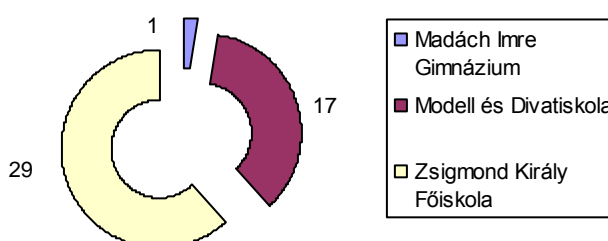
A tanulási folyamat hivatalosan 2009. március 20-tól vette kezdetét **129 fővel** (időközben 9-en mondták le a projektben való részvételt). A tanulók e naptól kezdve kaptak hozzáférést egy hónapon keresztül – azaz április 20-ig - a tananyaghoz.

A felsőfokú tananyag elérése többségében az ösztöndíjas, már diplomával rendelkező hallgatók számára volt engedélyezett, de külön kérésre négy Zsigmond Király Főiskolás hallgató is a lehetőséget kapott a magasabb szintű ismeretek elsajátítására. Ennek alapján a közép-és felsőfokú tananyagot hallgatók száma és intézményi eloszlása (fokkonként) az alábbiak szerint alakult:

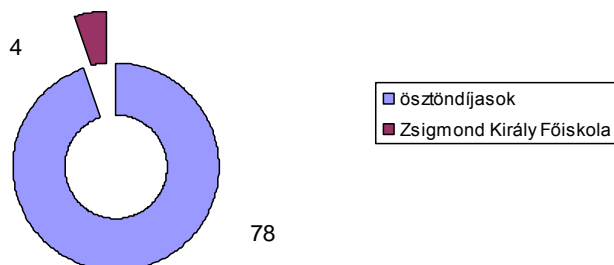
A közép-és felsőfokú tananyagot hallgatók számszerű eloszlása

A középfokú tananyagot hallgatók számszerű eloszlása intézményenként

A felsőfokú tananyagot hallgatók számszerű eloszlása intézményenként

2.3.1 A tanulás támogatása

A tanulók számára – a tanulás megkönnyítése érdekében – készítettünk *tanulási útmutatót* (közép-és felsőfokú szinten egyaránt), *a rendszer használatát bemutató felhasználói kézikönyvet*, *tananyag használati útmutatót*, valamint az *ILIAS keretrendszerrel kapcsolatos információkat tartalmazó összefoglaló anyagot*.

Fentiekén túl a résztvevők tanulását **tutori közreműködéssel**, **telefonos HelpDesk szolgálattal**, külön erre a projektre fenntartott **elektronikus postafiókkal**, valamint az ILIAS keretrendszeren belüli **fórumok** fenntartásával támogattuk. Fórumokat hoztunk létre tananyagokként és modulonként, de üzemeltettünk külön egy ún. **technikai fórumot** is.

A hozzászólások jelentős része technikai jellegű volt, így elmondható, hogy a technikai fórumra történő beírások száma mutatta a legmagasabb értéket (ezen fórumon a KSZK Távoktatási

Irodájának munkatársai működtek közre moderátorként). A hozzászólások magas voltára az adhat kielégítő magyarázatot, hogy a felkészítő megbeszélésen kifejezetten arra kértük a tesztelőket, hogy tanulásuk során jelezzék részünkre a tananyagban, és a rendszerben általuk fellelt anomáliákat annak érdekében, hogy azok kiküszöbölésre kerüljenek, és ezáltal a projekt elnyerje végleges célját: a nagyközönség számára tökéletes, érthető, használható, hasznosítható tananyagok létrejöttét.

A „**szakmai**” fórumokon tutorok álltak a tanulók rendelkezésére. A **tutorok** feladatát a tanulási folyamat egésze alatt a hallgatók tanulásának segítése, tartalmi, illetve szakmai vonatkozású kérdéseinek megválaszolása, és a tanulás motivációjának fenntartása képezte. Fontos megjegyezni azonban, hogy csupán a tanulók felének biztosítottunk tutori támogatást kizárólag kísérleti megfontolásból, melynek célja az eredményesség végkimenetelének a mérése volt. (A vizsga eredményeit összefoglaló fejezetben a vizsgázók eredményeit külön megvizsgáljuk ebből a nézőpontból!) A felületeken a tesztelőknél lehetőség volt az egymással való kommunikációra is.

A következőkben a **szakmai fórumokra érkezett hozzászólásokat** foglaljuk össze szintenként, tantárgycsoportonként lebontva.

KÖZÉPFOK

A középfokú tesztelők számára fenntartott fórumot meglehetősen nagy érdeklenség övezte, hiszen egy hallgatói hozzászólás sem született. Ezen tanulmány egy későbbi fejezetében - amikor is a vizsgázói összetételt vesszük górcső alá – látni fogjuk, hogy ez a hallgatói hozzáállás a vizsgázói létszámban is visszatükröződik.

A szomorú ténynek megfelelően a tutorok oldaláról sem született értékelés a fórum középfokú részére vonatkozóan.

FELSŐFOK

A felsőfokú fórumon belül már lényegesen nagyobb aktivitás volt tapasztalható.

A Társadalom és a társadalmi együttélés alapfogalmai elnevezésű tananyagban belül összesen 3 hallgatói hozzászólás olvasható, melyekből 1 érdemi – a tananyag és a hozzá kapcsolódó kérdéssor tartalmát érintő – jellegű. Ebben az esetben a résztvevő az egyik kérdést és az arra adott választ kifogásolta, hiszen az a tananyag szószerinti elsajátítását feltételezte volna. A tutor válaszában helyt adott a kifogásnak, így a kérdés törlésre került.

A Közigazgatás-tudomány és közigazgatási ismeretek tantárgy keretén belül 4 tesztelő osztotta meg az adott tananyagegységre vonatkozó észrevételeit. A hozzászólások túlnyomó többsége a szövegben fellelhető kifejezések értelmezhetetlenségére, valamint az időközben bekövetkező elnevezésbeli változásokra utalt.

Az **Alkotmányos és jogi ismeretek** témakör 5 hozzászólást generált. A résztvevők bejegyzéseikben főként a tananyagon belüli, nehezen értelmezhető, vagy pedig fogalmi elírásra reagáltak, de a tesztkérdés-sorban meglévő feladatok hiányosságaira, hibáira is történtek észrevételek.

A **Gazdasági, pénzügyi ismeretek** blokk már 6 hozzászólást foglal magában. Zömében definíció értelmezési nehézségekre, szövegértelmezési nehézségekre panaszkodtak a tanulók. Emellett azonban voltak olyan hallgatók is, akik pozitív benyomásaikat tették közre a felületen.

Az utolsó tantárgy az **Emberi jogi, etikai és adatkezelési ismeretek** címet viseli. Ide csupán 2 hozzászólást intéztek a résztvevők. A beírások azonban nem a tananyag tartalmára, hanem a szövegen belüli ismétlésekre, elírásokra vonatkoztak.

2.3.2 Tutori tapasztalatok

Fentiek függvényében a tutorok tapasztalatai a hallgatók munkájáról, illetve az egyes tananyagegységekről az alábbiak voltak:

A TÁRSADALOM ÉS A TÁRSADALMI EGYÜTTÉLÉS ALAPFOGALMAI

„Összességében megállapítható, hogy a Társadalom c. tanegység egyes résztemái kapcsán kevés tartalmi probléma vetődött fel, ami egyrészt azt mutatja, hogy a tananyagok, a különböző típusú kérdések szakmailag megfelelőek, a tanulást megfelelően szolgálják. Másrészt arról sem szabad megfeledkezni, hogy viszonylag szűk kör vett részt a közigazgatási versenyvizsga tesztelésében.”

KÖZIGAZGATÁS-TUDOMÁNY ÉS KÖZIGAZGATÁSI ISMERETEK

„A tutori tevékenység több szempontból hasznos és előremutató eredményeket hozott, hiszen jól követhető volt a tanulási folyamat percepciója, dinamikája, rendkívül jó visszajelzést adva a tananyag és a vizsga fejlesztéséhez. A tutor számára jól körvonalazódtak saját szerzői, tutori, vizsgáztatói tevékenységének aspektusai, mind a jelzett hibák kiküszöbölése, mind pedig a további tökéletesítés szempontjából.”

ALKOTMÁNYOS ÉS JOGI ISMERETEK

„Tutorálási tevékenységem során kiderült, hogy a tananyag összességében jó színvonalú, tanulható, viszonylag könnyen elsajátítható.”

GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ISMERETEK

„A 4. blokkban 4 modul szerepelt, melyből csak kettőhöz érkezett megjegyzés.

4.1. A gazdaság alapvető működése

Ehhez a részhez nem érkezett hozzászólás. A modul korrekt, jól tanulható, így véleményem szerint a hallgatói visszajelzések hiánya is ezt a tényt támasztja alá.

4.2. Üzleti ismeretek

Egy hozzászólás érkezett a témában. Ez a visszajelzés volt az egyetlen olyan (jól megírt, didaktikus, a szemléltetési lehetőségeket jól hasznosító tananyagként jellemezték), ami pozitív ellenpéldát mutatott be a negatív véleményekkel szembeállítva.

4.3. Államháztartási ismeretek

Ezen modul tekintetében tért el leginkább a tutor által előzetesen várt és a tényleges hallgatói reakció. Véleményem szerint az anyag ugyan nagyon jól szerkesztett, és ezért jól tanulható, de túlzottan mély és részletes. Ezzel szemben egyetlen hallgatói reakció sem érkezett, melynek oka egyrészt valószínűleg az, hogy a hallgatók terhelhetőek, (esetleg jobban, mint ahogy tutorként gondolnám), másrészt maga a megtanulhatóság nem okozott problémát számukra.

4.4. Globalizáció

A négy anyag közül ezt éreztem a legproblematikusabbnak. Ezen vélekedésemet a hallgatók is megerősítették. Főként a megfogalmazással kapcsolatban találtak kivétneivelőt. Míg a megfogalmazás stílusa egy élőszavas előadásban kiválóan bizonyulhat, addig egy internetes, szűkített – kulcsszavakra épülő rendszerben kevésbé tanulható. A megoldási lehetőséget továbbra se látom, talán a vizsgaeredmények rávilágítanak majd arra, hogy miként sikerült a hallgatóknak az anyagrész elsajátítása.”

EMBERI JOGI, ETIKAI ÉS ADATKEZELÉSI ISMERETEK

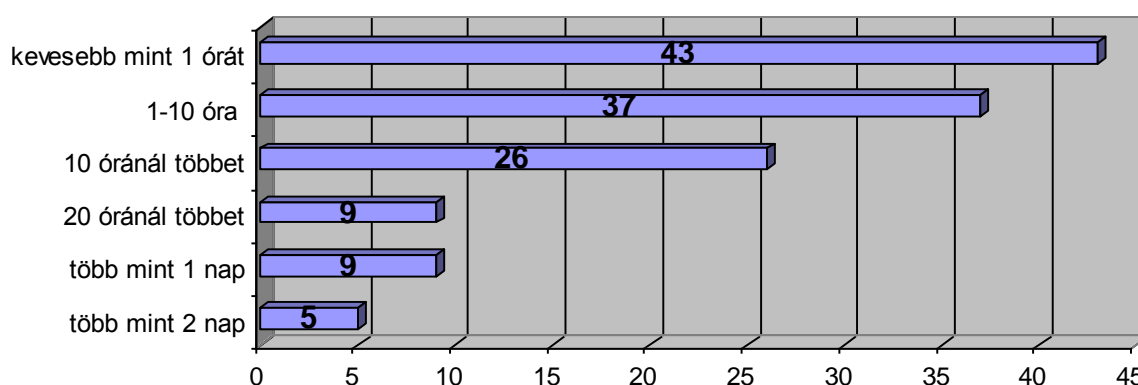
„A tutori tevékenység ellátása során rendkívül alacsony hallgatói hajlandóságot, részvételt tapasztaltam. Tárgyalt anyagrészben felmerült kérdések leginkább az egymásnak ellentmondó definíciókra világítottak rá.”

2.3.3 Tanulási idők alakulása

A tanulási útmutatókban minden egyes modulhoz javaslatokkal szolgáltunk az ismeretek elsajátítási idejére vonatkozóan. Összességében úgy számoltunk, hogy amennyiben a tanulók minden nap permanensen 1 órát foglalkoznak a tananyaggal, akkor hozzávetőlegesen egy hónapos tanulási idővel lehet kalkulálni (ezen kalkuláció függvényében lett meghatározva a hivatalos, körülbelül egy hónapos tanulási idő /középfokon 1720, míg felsőfokon 1910 óra/). Azt, hogy ez a számítás mennyire bizonyult reálisnak, arról a későbbiekben lehet olvasni.

Az alábbi diagram a 129 tanulási folyamatban résztvevő hallgató, képernyő előtt eltöltött tanulási idejének alakulását szemlélteti:

A képernyő előtt eltöltött tanulási idő 2009. március 20-tól 2009. április 20-ig (mindkét szinten)

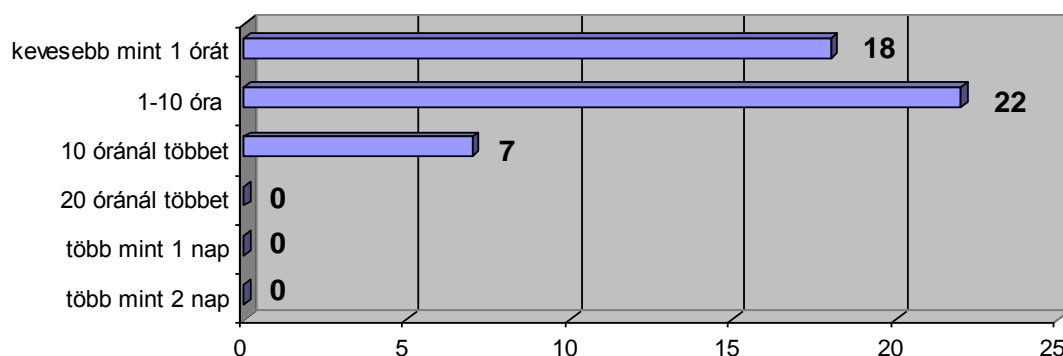

Elmondható tehát, hogy a 129 tanulóból összesen 5 fő volt az, aki több mint 2 napot, 9 fő, aki több mint 1 napot, 9-en 20 óránál többet, 26-an 10 óránál többet, 37-en 1 és 10 óra közötti tartamot, 43-an pedig kevesebb, mint 1 órát időztek el a tanulási térben.

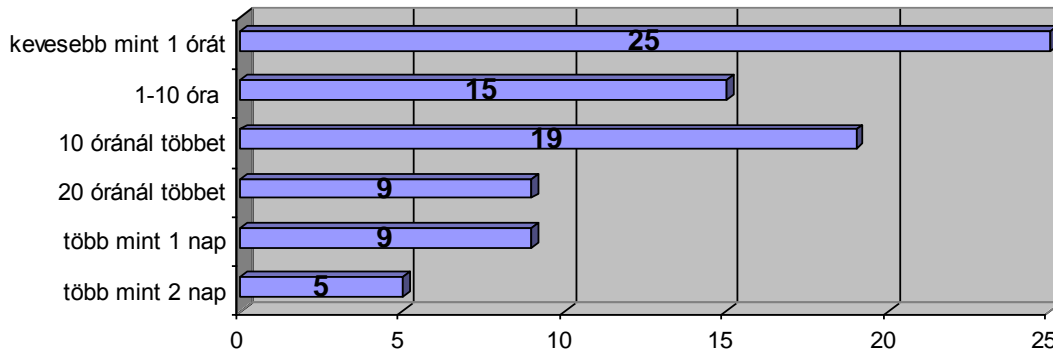
Mindenképpen meg kell jegyezni, hogy fenti adatok csupán a rendszerben, kizárólag a képernyő előtt eltöltött időt tükrözik vissza, azt nem, hogy a tanulók ténylegesen mennyit foglalkoztak a tananyaggal! Fontos ezt megemlíteni azért is, mert voltak olyan résztvevők, akik a hagyományos gyakorlattól nem tudtak elszakadni, és ennek megfelelően a tananyagot kinyomtatott formában kísérelték meg elsajátítani!

Érdekes lehet a szintenkénti, képernyő előtti tanulásra fordított idő alakulása is:

A képernyő előtt eltöltött tanulási idő 2009. március 20-tól 2009. április 20-ig (középfokú szinten)

A képernyő előtt eltöltött tanulási idő 2009. március 20-tól 2009. április 20-ig
(felsőfokú szinten)

A két szint szemrevételezését követően szembeötlő különbséggel találkozhatunk. A **középfokon** regisztráló tesztelők egyike sem töltött 20 óránál többet a képernyő előtt, és emellett igen magas értéket mutat a kevesebb, mint 1 órát online formában elidőzők száma is. Ezzel szemben a **felsőfokú végzettségűek** már jóval komolyabban vették a feladatot, hiszen annak ellenére, hogy legnagyobb arányban a képernyő előtt kevesebb mint 1 órát eltöltők vannak, szép számban akadtak olyanok is, akik 20 óránál többet látogatták a felületet. A legnépesebb tábor 19-en képviselik, ők a 10 órás időráfordítást is meghaladták.

2.3.4 Technikai paraméterek

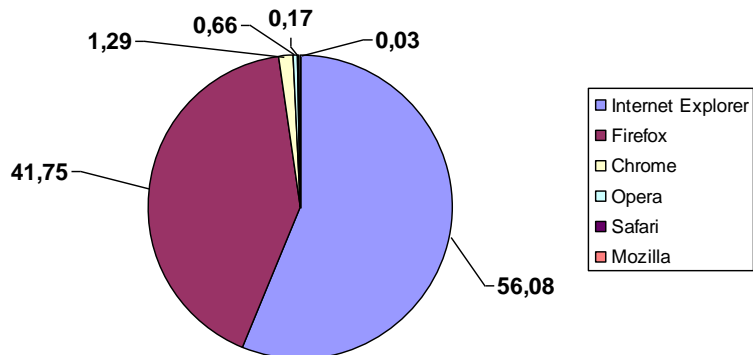
A tanulságok levonása érdekében érdemes közelebbről megvizsgálni a tanulási folyamatban résztvevők webhelyhasználathoz kötődő szokásait is, különös tekintettel a **technikai vonatkozásra** (operációs rendszer használata, böngészők, képernyőfelbontás, térképszelvény).

Böngészők

A tanulási folyamatban résztvevők között a legnépszerűbb böngészőnek az **Internet Explorer** bizonyult **56,08%**-al. Nem sokkal maradt le a Firefox, mely 41,75%-ot produkált. (Hozzátennénk, hogy amennyiben 1-2 évvel ezelőtt végeztük volna ezen felmérést, úgy az Internet Explorer térhódítása jóval kiterjedtebb lett volna, hiszen az utóbbi időszakban nőtt meg ugrásszerűen a szóban forgó böngészőt használók száma!)

Nem releváns a többi rendszer használatának százalékos aránya, hiszen elenyésző számban voltak azok, akik az alábbi, jóval ismeretlenebb böngészőket használták: Chrome (1,29%); Opera (0,66%); Safari (0,17%); Mozilla (0,03%).

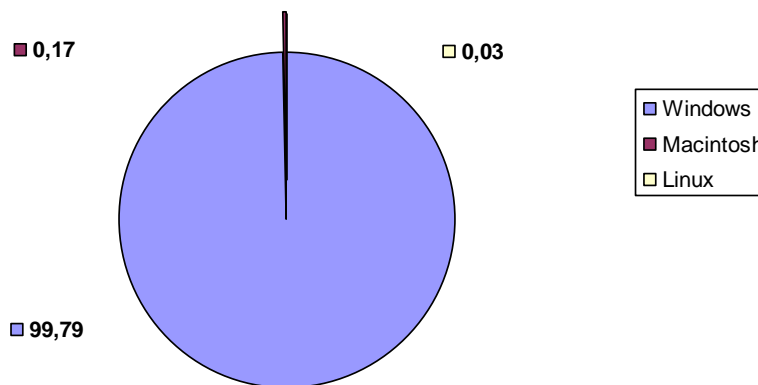
A tanulási folyamatban résztvevők által használt böngészők százalékos eloszlása

Operációs rendszerek

A tanulás során igénybevett operációs rendszerek megoszlását tekintve a **Windows** nyilvánvaló egyeduralma figyelhető meg (**99,79%**). A Macintosh (0,17%), és a Linux (0,03%) használatának száma elhanyagolható.

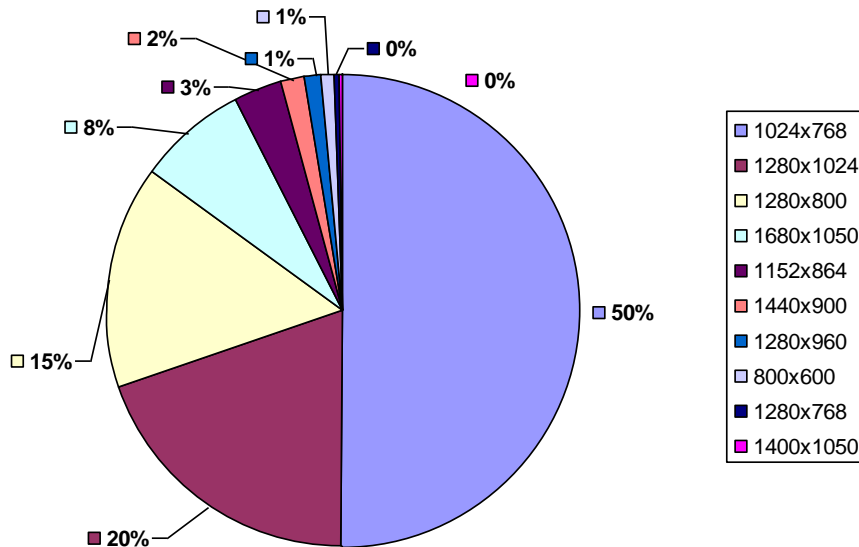
A tanulási folyamatban résztvevők által használt operációs rendszerek százalékos eloszlása

Képernyőfelbontás

A lehetséges képernyőfelbontások közül a **1024X768**-as bizonyult a legelterjedtebbnek **50%**-al. Ezt követte a 1280X1024-es 20%-al, majd az 1280X800-as 15%-al. Említésre méltó még a maga 8%-ával az 1680X1050-es felbontás is.

A képernyőfelbontás százalékos eloszlása

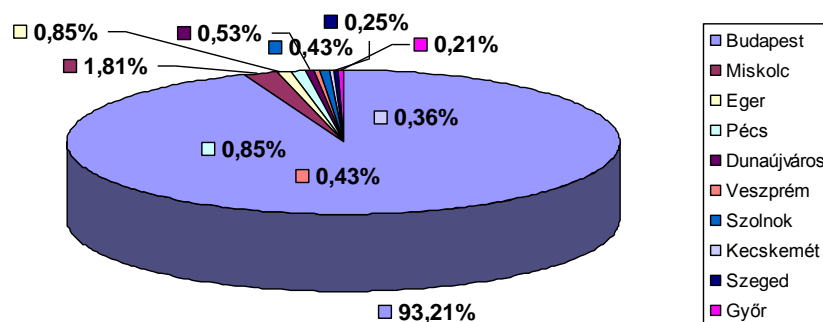

Térképfedvény

A lehívott statisztikai adatok alapján Magyarországon belül összesen 23 településről keresték fel a webhelyet, azonban mi csak az első 10 várost jelenítjük meg, hiszen a 10-en felüli települések látogatási százalécai nem meghatározóak kimutatásunk szempontjából.

Budapest elsőprő többséggel, **93,21%**-al vezet a földrajzi vonatkozású, webhelylátogatási versenyben, és csak utána következik Miskolc 1,81%-al. A többi település nem érte el az 1%-os küszöböt sem, a százalékok esetükben rendre 0 és 1% között alakultak.

A tanulók országon belüli eloszlása (10 település)

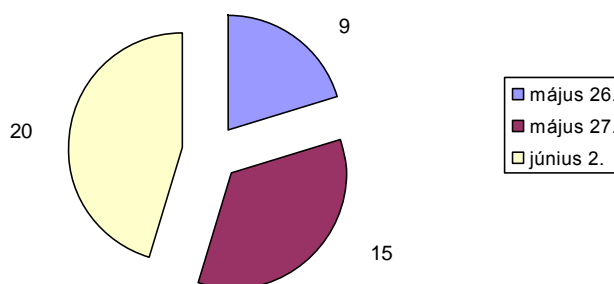
2.4 VIZSGA

2.4.1 Előkészületek

A tanulási időszakot követően némi tanulási idő ráhagyásával négy vizsgaidőpont került meghirdetésre a tesztelésben résztvevők körében. A vizsgára történő jelentkezésre – hasonlóan a regisztrációhoz – online formában volt lehetőség. Vizsganaponként 20 főben limitáltuk a jelentkezők számát. A regisztrációk ütemét figyelembe véve végül három időpont megtartása mellett döntöttünk (**május 26., május 27., június 2.**).

A vizsgára történő jelentkezések száma a megjelölt három időpontban következőképpen alakult:

A vizsgaidőpontokra történő jelentkezések száma összesen

Legtöbben a június 2-i időpontra jegyezték elő magukat (összesen 20-an), ezt követte a május 27-i (15 fő), végül a május 26-i dátum (9 fő).

A tanulók részére tájékoztatásul ismertető anyagokat küldtünk a vizsga menetéről, valamint az egyes vizsgarészekkel kapcsolatos tudnivalókról.

2.4.2 Általános tudnivalók a vizsgáról

Mielőtt azonban ismertetnénk a vizsga történéseit, érdemes egy alfejezetet szentelni a vizsgával kapcsolatos általános tudnivalókról, hiszen ezáltal teljesebb kép kapható a vizsga rendszeréről, és főbb sajátosságairól.

A versenyvizsga célja annak felmérése, hogy a vizsgázó rendelkezik-e a közigazgatásban való munkavégzéshez szükséges műveltséggel, készségekkel és képességekkel.

A versenyvizsga vizsgakövetelményei, tantárgycsoportjai közép-és felsőfokon emlékeztetőül az alábbiak: alkotmányos és jogi ismeretek; közigazgatás-tudományi és közigazgatási is-

meretek; társadalomismeretek; gazdasági-és pénzügyi ismeretek; valamint emberi jogi, etikai és adatkezelési ismeretek. A tantárgycsoportokon belül modulok helyezkednek el, szintenként 22 (összesen tehát 44).

A közigazgatási versenyvizsga **írásbeli és szóbeli** részből tevődik össze.

Az **írásbeli vizsgarész** megelőzi a szóbeli vizsgarészt, és számítógép segítségével kerül lebonyolításra.

Az írásbeli vizsgarész két részvizsgából áll: egy tesztfeladat-sorból, valamint egy kifejtendő kérdésből, esszéből. Mindkettővel maximum 100- 100 pont szerezhető. Az esszé esetében két megadott téma közül egyet kell választani, és azt kidolgozni. Mind a teszt, mind pedig az esszé akkor számít eredményesnek, ha a vizsgázó minimum 60 pontot ér el.

A tesztfeladat-sort a számítógép programja automatikusan javítja. Az esszé megoldását ezzel szemben már javító tanárok végzik a következő **szempontok** figyelembevételével:

ÉRTÉKELT TERÜLETEK	ELÉRHETŐ PONTSZÁMOK
Tárgyi tudás, rendszerező gondolkodás	40
Írásbeli fogalmazás, stilisztika	20
Nyelvhelyesség, helyesírás	20
Számítástechnikai készség	20
Összesen:	100

A teszt, illetve az esszé megoldására, illetve kidolgozására egy-egy óra áll rendelkezésére. Az esszefeladat húzás alapján kerül meghatározásra (2 kihúzott kérdésből kell egyet választani).

A **szóbeli vizsgarész** letétele két, illetve háromtagú vizsgabizottság előtt történik. A tételek kihúzását követően 20 perc felkészülési idő áll rendelkezésére. Jegyzetelésre a felkészülés során van lehetőség.

A szóbeli vizsgarészen az előre összeállított kérdések közül a vizsgakövetelményekben meghatározott ismeretkörönként egy-egy tételre (összesen öt tételre) önállóan, összefüggően, nyelvi igényesen kell válaszolni, tételenként körülbelül 2-3 perc időtartamban. A feleletre maximum 15-20 perc időtartamot biztosít a vizsgabizottság. Kifejtős és szituációs feladatok egyaránt fellelhetőek a kérdéssorban. A szituációs feladatoknál a vizsgabizottság tagjai aktívan közreműködnek a feladatmegoldásban. Az öt tételre adott feleletet a tagok külön-külön, és összesítve is értékelik.

A szóbeli feladatokra adott felelet(ek) a következők szempontok alapján kerül(nek) értékelésre:

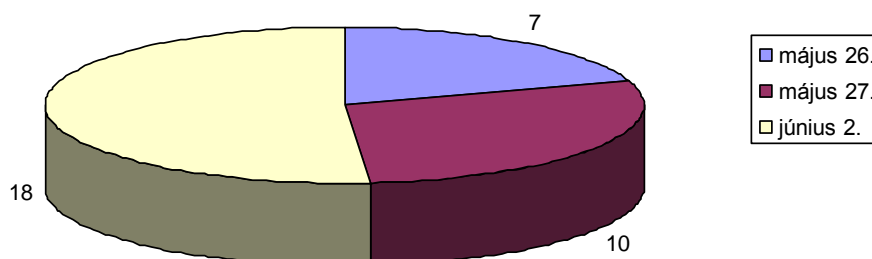
ÉRTÉKELT TERÜLETEK	ELÉRHETŐ PONTSZÁMOK
Tárgyi tudás, rendszerező gondolkodás	40
Lényeglátás, a feladat megértése, problémafelismerés, az esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok	20
Kommunikációs készség, előadásmód, nyelvhelyesség, metakommunikációs eszközök használata	20
Problémafelismerés és reagálóképesség	20
Összesen:	100

A szóbeli vizsga akkor eredményes, ha legalább 60 pontos teljesítményt ért el a vizsgázó.

2.4.3 Vizsgaeredmények

A tényleges vizsgázói létszám **összesen** – mindhárom vizsganapot együttevén – **35 fő**ben alakodott meg.

Vizsgázók száma vizsganaponkénti lebontásban

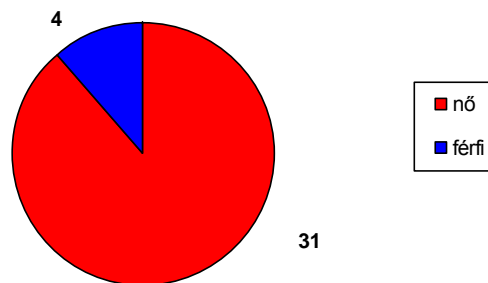

Szükséges hangsúlyozni, hogy a teljes létszámból csupán 2 fő(!) **középfokú tananyagot** hallgató vizsgázó volt, mindketten a május 27-i vizsganapon vettek részt a megmérettetésen. A középfokban érintett tesztelők alacsony részvételi hajlandóságának oka nagy valószínűséggel abban keresendő, hogy az áprilistól június elejéig terjedő időszak nem kedvez sem az éppen

középfokú tanulmányaikat befejező, érettségi előtt álló diákoknak, sem pedig a már középfokú végzettséggel rendelkező, de már felsőfokú tanulmányaikat hallgató tanulóknak sem, akik a kérdéses időszakban éppen vizsgaidőszak előtt álltak. Mégis a középfokot képviselő alacsony vizsgázói létszám ellenére szükségesnek látjuk, hogy az érintett napon – május 27-én - az elért eredményekről külön statisztikát állítsunk fel.

Mielőtt rátérnénk az elért eredmények ismertetésére, érdemes egy pillantást vetni a vizsgázók nemek szerinti eloszlására:

A vizsgázók nemek szerinti eloszlása

A vizsgázók túlnyomó többsége hölgy volt (31 fő), és csupán 4 vizsgázó képviselte a férfiak táborát.

A továbbiakban a vizsganapok vizsgarészeinek (írásbeli, szóbeli) eredményei vizsganapok szerinti lebontásban külön alfejezetek keretében kerülnek ismertetésre.

2.4.3.1 Az írásbeli vizsgarész (teszt, esszé)

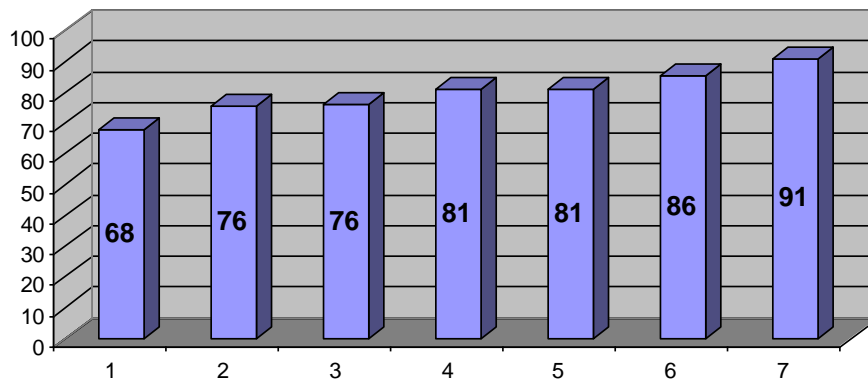
MÁJUS 26.

Az első kitűzött időpontban a regisztrált 10 vizsgázóból 7-en jelentek meg.

TESZT

A teszten elért eredmények várakozáson felül alakultak:

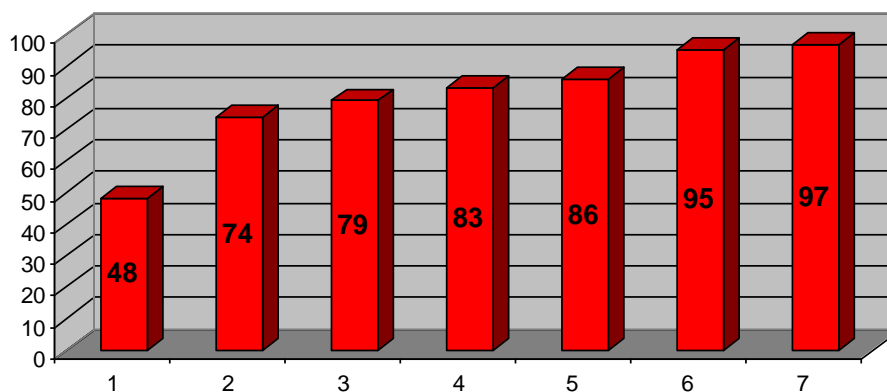
A teszten elért eredmények százalékban kifejezve (2009. május 26-i vizsganap)

A 60%-os minimumküszöböt kivétel nélkül mindenki teljesítette. A teszten a tanulók **átlagosan 80%-os eredményt** értek el. A legjobb eredmény 91%-ban, míg a legrosszabb 68%-ban állapodott meg.

ESSZÉ

A esszén elért eredmények százalékban kifejezve (2009. május 26-i vizsganap)

Mint látható egy vizsgázó teljesített a minimum szint alatt 48%-os eredménnyel, míg a többi hat hallgató messze felülmúlta a 60%-ot. A két legmagasabb eredmény – 95-97% – kiemelkedik a mezőnyből. Átlagosan, a fentiekhez hasonlóan, **80%-os eredményről** beszélhetünk.

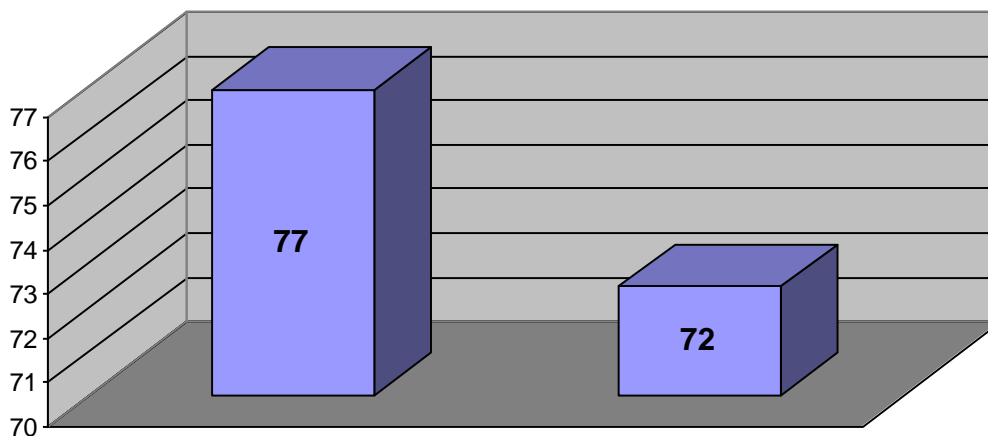
MÁJUS 27.

A második vizsganapon a regisztrált 15 vizsgázóból 10-en vettek részt a megmérettetésen. A már említett 2 középfokú végzettségű – Zsigmond Király Főiskolás hallgató – ezen a napon képviseltette magát, így rájuk vonatkozóan egy külön diagram is ábrázolásra kerül az általuk elért eredmények bemutatása érdekében.

TESZT - KÖZÉPFOK

A középfokon vizsgázó hallgatók teljesítménye az alábbiak szerint alakult:

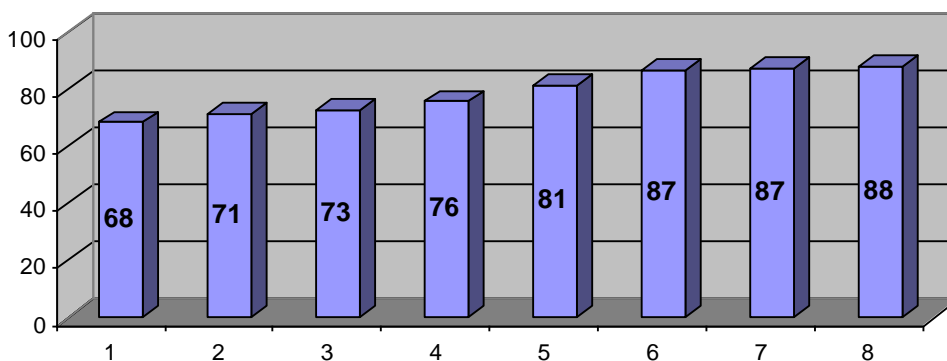
A teszten elért eredmények százalékban kifejezve (2009. május 27-i vizsganap, középfok)

A középfokú tesztfeladat-sort teljesítők is pozitív eredménnyel zártak, esetükben **75%-os átlagteljesítményről** beszélhetünk.

TESZT - FELSŐFOK

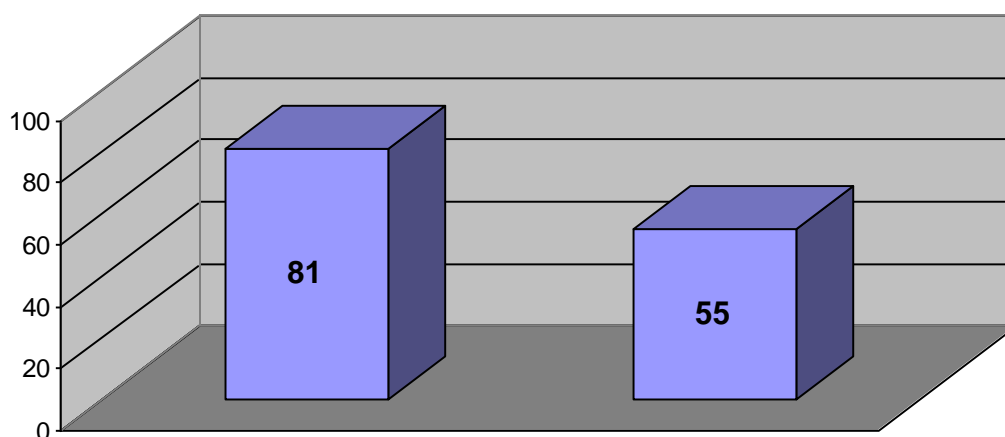
A teszten elért eredmények százalékban kifejezve (2009. május 27-i vizsganap, felsőfok)

Az előző nap mintájára a tesztfeladat-sor megoldása a felsőfokon vizsgázók számára is kedvező eredményt hozott, annak ellenére, hogy az átlag az előző napi 80%-hoz képest 1%-al gyengébben alakult, **79%-on** zárt. A legmagasabb pontszám 88, míg a legalacsonyabb 68 lett.

ESSZÉ - KÖZÉPFOK

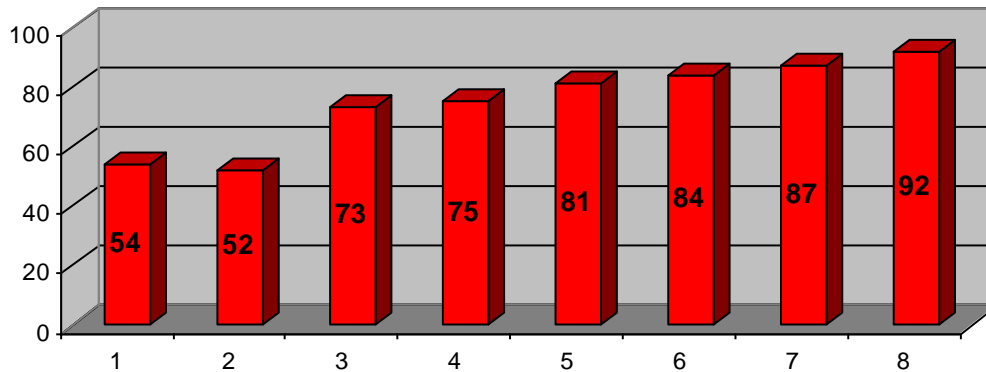
Az esszén elért eredmények százalékban kifejezve (2009. május 27-i vizsganap, középfok)

Látható, hogy míg az egyik résztvevő messze a minimumszint felett vizsgázott (88%), addig a másik tesztelőnek mindössze 55%-ot sikerült elérnie az írásbeli vizsgarész esszé feladata során. Ennek megfelelően **68%-os átlag** alakulását könyvelhetjük el.

ESSZÉ - FELSŐFOK

Az esszén elért eredmények százalékban kifejezve (2009. május 27-i vizsganap, felsőfok)

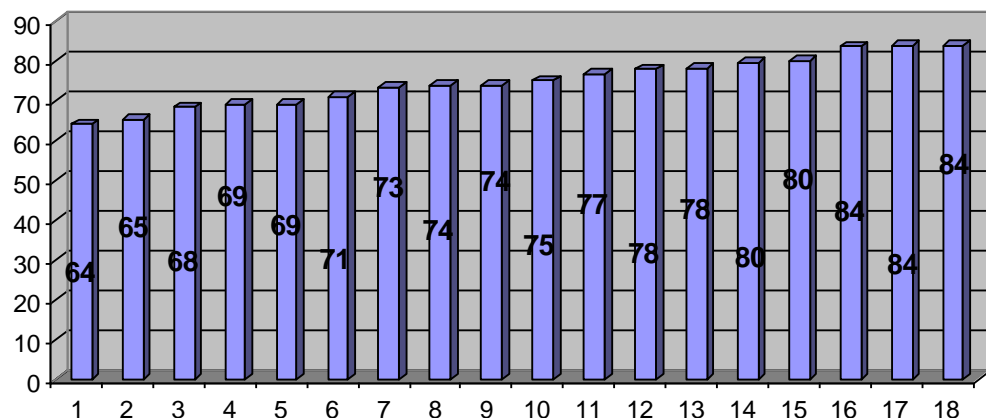
Felsőfokon két vizsgázó teljesített a kívánt szint alatt, a további 6 hallgató eredménye pedig viszonylag kiegyensúlyozottan (73 és 92% között) alakult. Az átlagteljesítmény 73%-ban állapodott meg.

JÚNIUS 2.

A harmadik vizsganapon a regisztrált 20 tesztelőből 18-an vállalkoztak a továbbiakra.

TESZT

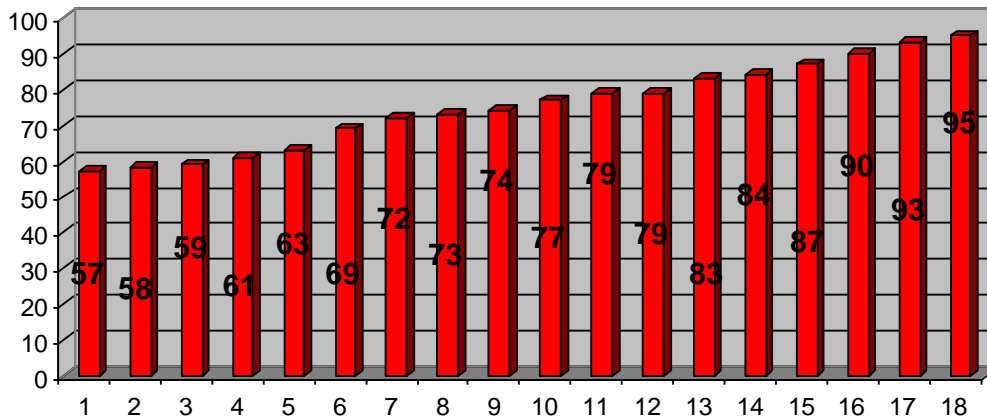
A teszten elért eredmények százalékban kifejezve (2009. június 2-i vizsganap)

Az összes vizsgázó 60% felett teljesített, az **átlageredmény 75%-os** lett.

ESSZÉ

Az esszén elért eredmények százalékban kifejezve (2009. június 2-i vizsganap)

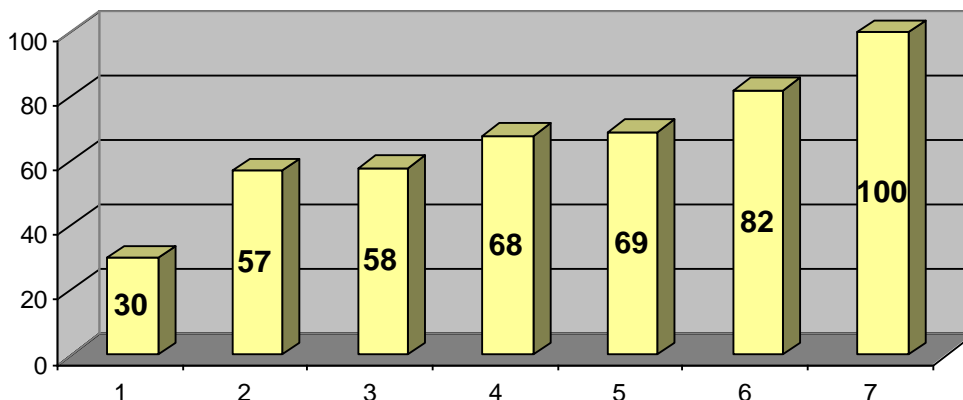

Annak tükrében, hogy ezen a vizsganapon volt a legmagasabb arányú a hallgatói részvétel, a három vizsgázói alulteljesítés viszonylag kedvezőnek mondható, hiszen az átlagteljesítmény még így is elérte a 75%-ot.

2.4.3.2 A szóbeli vizsgarész

MÁJUS 26.

A szóbeli vizsgarészen elért eredmények százalékban kifejezve (2009. május 26-i vizsganap)

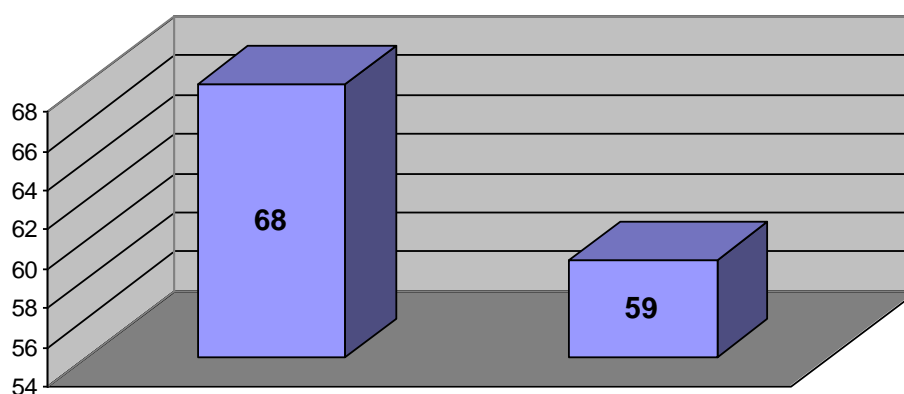
Sajnálatos módon a szóbeli vizsgarész már nem mutatott olyan pozitív eredményeket, mint az írásbeli. A 7 főből mindössze 4-en teljesítették a kívánt szintet. Azonban rendkívül öröndetes,

hogy született egy maximális pontszám is. A három sikertelen eredmény jelentősen rányomta a bélyegét jelen vizsgarész átlagának alakulására, így csupán **66%-os átlagról** beszélhetünk.

MÁJUS 27.

KÖZÉPFOK

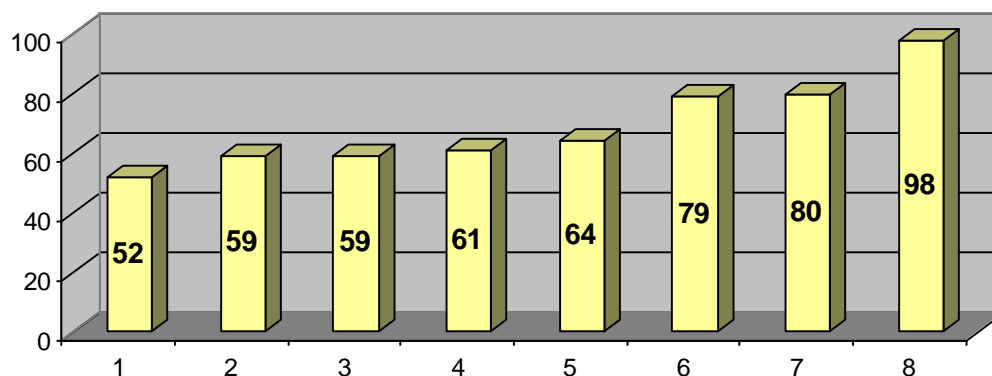
A szóbeli vizsgarészen elért eredmények százalékban kifejezve (2009. május 27-i vizsganap, középfok)

A középfokon vizsgát tett két hallgató által elért szóbeli produktum itt is eltérő képet mutat, hiszen hasonlóan az esszé vizsgarészhez, egy esetben a vizsga eredményességéről (68%), másik esetben a vizsga sikertelenségéről (59%) kaphatunk képet. **Az átlag alakulása: 63%.**

Felsőfok

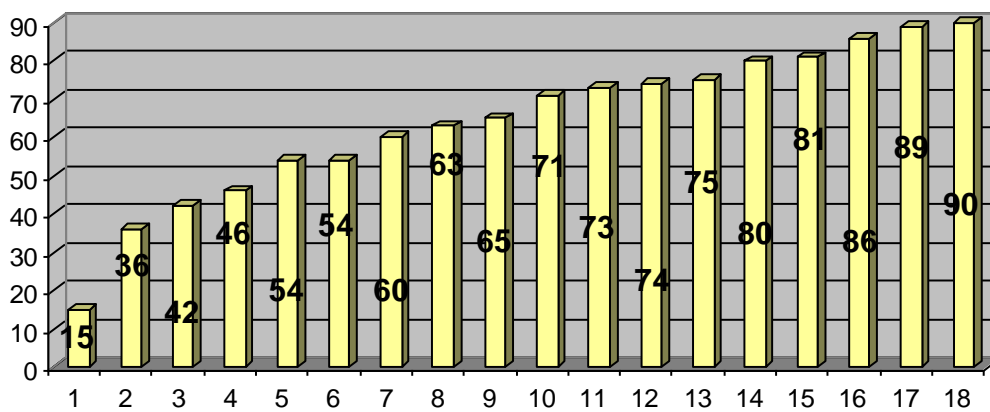
A szóbeli vizsgarészen elért eredmények százalékban kifejezve (2009. május 27-i vizsganap, felsőfok)

Annak ellenére, hogy a bukások száma felsőfokon ugyanakkora volt, mint az előző napon, az átlag (feltételezhetően a magasabb vizsgázoói létszámnak, és az egyenletesebb teljesítménynek köszönhetően) kedvezőbben zárt, **69%-os** lett.

IÚNIUS 2.

A szóbeli vizsganapon elért eredmények százalékban kifejezve (2009. június 2-i vizsganap)

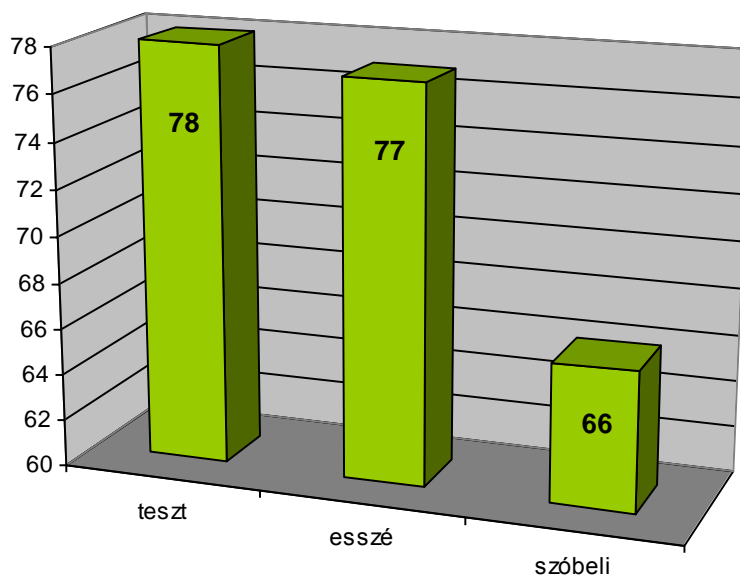
A legtöbb „szint alatti” teljesítés jelen esetben történt: összesen 6 fő maradt a kívánt küszöb alatt. Ennek eredményeképpen az átlagteljesítmény se sokkal haladta meg az alsó határt (**64%**).

2.4.3.3 Az írásbeli és szóbeli vizsgarészekben elért eredmények összegző értékelése

A próbavizsgán elért eredmények számos tanulsággal szolgálnak részünkre. A számok ismeretése előtt fontos megjegyezni, hogy a vizsgáztatók felkérésénél szem előtt tartottuk, hogy olyan szakemberek véleményezzék a hallgatók tudását, akik közreműködtek a tananyag megírásában, létrejöttében.

Leszögezhető, hogy összességében a próbavizsga pozitív eredménnyel zárult, ezt támasztja alá a részvizsgákon elért átlageredmények aránya is:

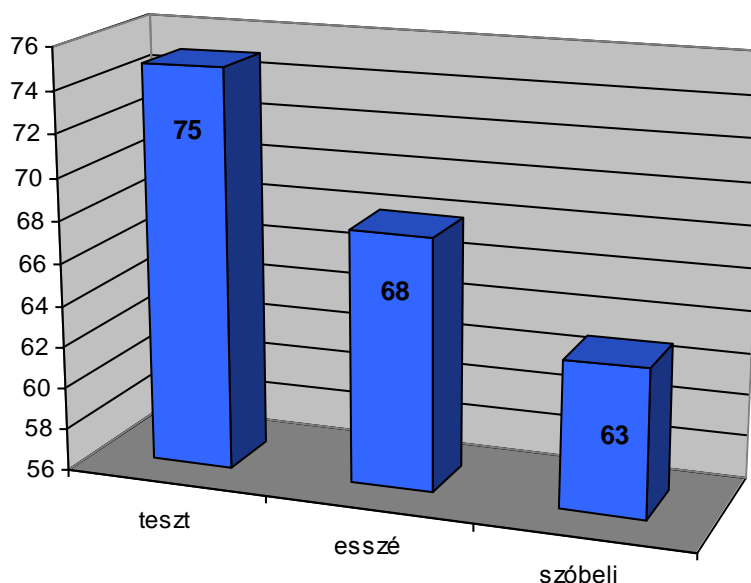
Felsőfokon elért részvizsga eredmények százalékban (mindhárom vizsganap) - 33 fő

Látható, hogy a **felsőfokon** tesztelők **szóbeli vizsgarész** eredménye mutatja a legalacsonyabb értéket (**66%**), majd ezt követi az **esszé (77%)**. A legjobb teljesítményt a **teszten** érték el a vizsgázók (**78%**).

A **középfokú** hallgatók esetében a következőképpen alakult a kép:

Középfokon elért részvizsga eredmények százalékban (2 fő)

Említésre méltó tény, hogy a **tesztfeladat-sort** a résztvevők mindhárom vizsganapon, mindkét szint vonatkozásában 60%-on felül abszolvázták. A siker oka nagy valószínűséggel abban rejlik, hogy a tanulás során a vizsgázóknak lehetőségük volt ún. önellenőrző tesztek kitöltésére (melyek megegyeztek a vizsgán fellelhető feladatokkal), így már a felkészülés során megismerkedhettek a kérdések – és ezáltal a válaszok – nagy többségével. A későbbiekre nézve azonban e tekintetben mindenképpen változás várható, hiszen a tesztkérdések száma jelentősen bővülni fog (jelenleg több ezer kérdés elkészítése van folyamatban), ezáltal a jövőben a nagy számok törvénye alapján nem fordulhat elő a kérdések ilyen arányú ismerete.

Leszögezhető, hogy a tesztfeladat-sorra adott egy órás **kitöltési idő** optimálisnak bizonyult. A vizsgázók a számítógép által véletlenszerűen generált 60 kérdést egy óra alatt **átlagosan 44 perc** alatt oldották meg. Érdekesképpen megemlítenő, hogy a leggyorsabb megoldás 32 perc 25 másodperc alatt született meg.

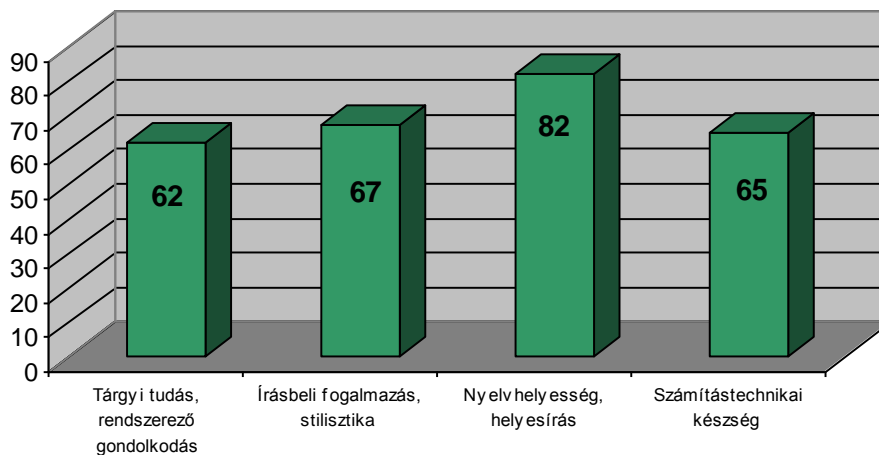
Az **esszé** eredmények már változatosabb képet tükröznek. Az összes résztvevőből 7 vizsgázónak nem sikerült teljesítenie a minimum szintet (ebből 1 fő közép szinten maradt alul). Azonban nagy számban voltak olyan résztvevők is, akik kifejezetten magas színvonalon teljesítettek. Nem volt ritka a 90% feletti eredmény sem (35 főből 6-an 90% felett vizsgáztak). Az esszék javítását a vizsgáztatók a 2.4.2-es pontban megjelölt szempontok alapján végezték.

Szembetűnő, hogy **középfokon** a négy értékelt területből (tárgyi tudás, rendszerező gondolkodás; írásbeli fogalmazás, stilisztika; nyelvhelyesség, helyesírás; számítástechnikai készség)

a tárgyi tudás, rendszerző gondolkodás mutatta a legalacsonyabb százalékértéket (62%). Ezt követte a sorban a számítástechnikai készség (65%), majd következett az írásbeli fogalmazás, illetve stílusztika területe (67%), az abszolút győztes pedig 87%-al a nyelvhelyesség, helyesírás területe volt. A számítástechnikai készség harmadik „helyezésének” oka feltételezhetően az, hogy a résztvevőknek egy tőlük idegen, ún. open office szövegszerkesztő programba kellett dolgozniuk, ugyanakkor az is igaz, hogy ezen program csak kis mértékben tér el a nála jóval ismertebb és elterjedtebb word-től!

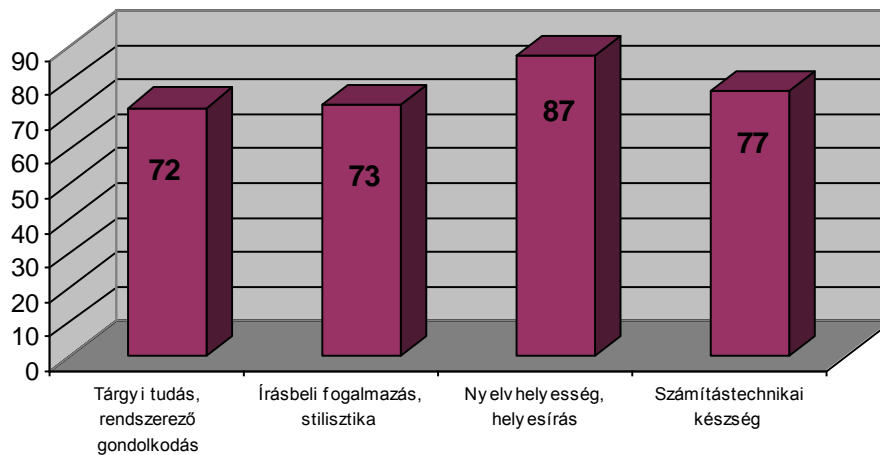
A következő diagram foglalja össze a fent felsorolt négy terület eredményeinek alakulását:

Az esszén belül értékelt négy terület eredményeinek alakulása százalékban kifejezve (középfok)

Felsőfokon már kissé eltérőbb képet kapunk: a legjobb helyezést ebben az esetben is a nyelv-
helyesség, és helyesírás területén érték el a tesztelők 87%-al - ami kiemelkedőnek mondható -
, azonban a számítástechnikai készség már a második helyre szorult 77%-al (ez az eredmény
lényegesen jobbnak mondható, mint a középfok tekintetében). Harmadik helyen az írásbeli
fogalmazás, és stílusztika rész (73%), míg a negyedik és egyben utolsó helyen a tárgyi tudás, és
rendszerző gondolkodás zárt (72%).

Az esszén belül értékelt négy terület eredményeinek alakulása százalékban kifejezve
(felsőfok)

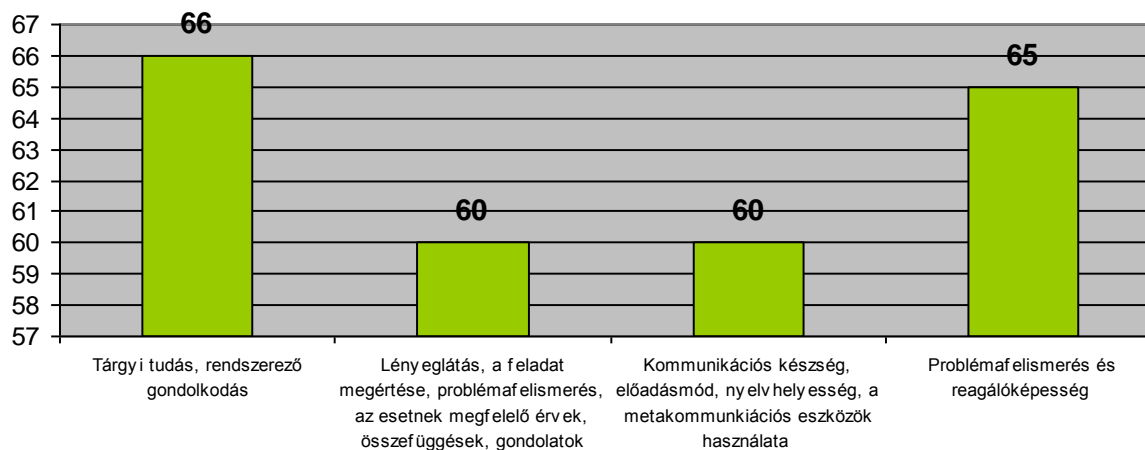

A **szóbeli vizsgarész** összesített eredménye bizonyult a legalacsonyabbnak mind felső, mind pedig középfokon egyaránt.

Az értékelés ebben az esetben is négy főbb területre koncentrált: tárgyi tudás, rendszerző gondolkodás; lényeglátás, a feladat megértése, probléma felismerés, az esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok; kommunikációs készség, előadásmód, nyelvhelyesség, a metakommunikációs eszközök használata; probléma felismerés és reagáló képesség.

A négy terület **középfokon** az alábbiak szerint oszlott meg:

A szóbeli vizsgarészen belül értékelt négy terület eredményeinek alakulása százalékban kifejezve (középfok)

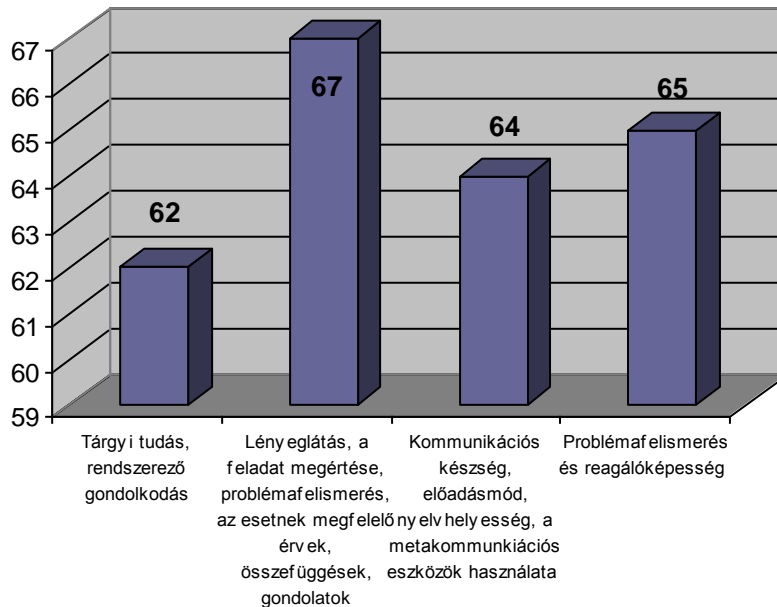

Két területen (a kommunikációs készség, előadásmód, nyelvhelyesség, a metakommunikációs eszközök használata; valamint a lényeglátás, a feladat megértése, probléma felismerés, az esetnek megfelelő érvek, összefüggések gondolatok területe) épphogy a minimumszintet sikerült csak megütni, de a másik két szegmens sem produkált jobban, hiszen az eredmények rendre jóval 70% alatt maradtak (65 és 66%). Ennek értelmében **a négy értékelt rész átlaga 63% lett.**

Felsőfokon az átlagérték már 64%-os eredményt mutat. Szomorú tény, hogy a 33 résztvevőből 12 (!) fő maradt a 60%-os minimumhatár alatt. Kiemelkedő – 90% feletti – eredményre csupán egy esetben volt példa, a leggyakoribb a 60-70% közötti teljesítések száma.

A négy terület eredményeinek alakulása felsőfokon:

A szóbeli vizsgarészen belül értékelt négy terület eredményeinek alakulása százalékban kifejezve (felsőfok)

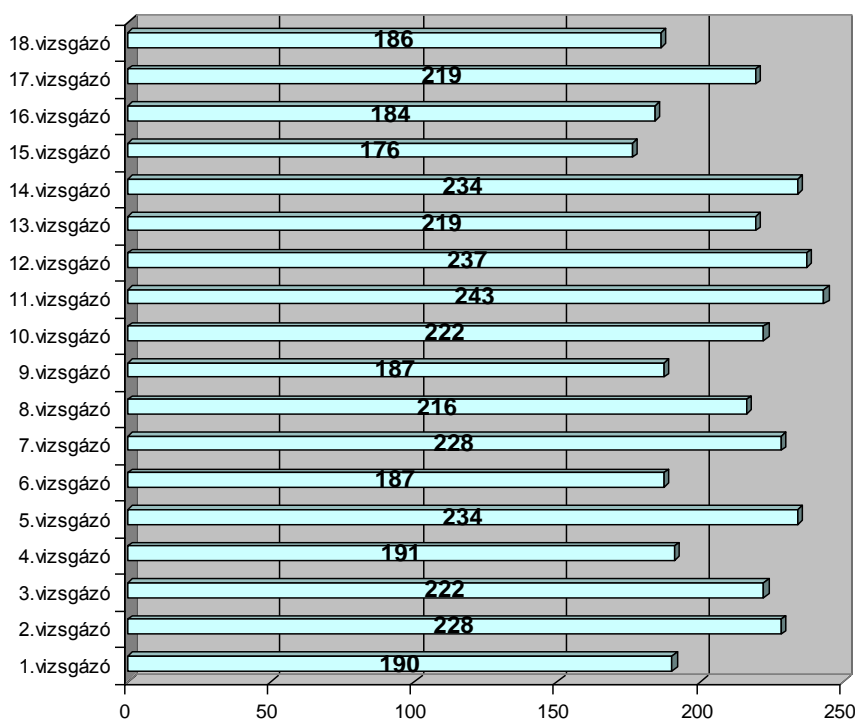
Kijelenthető, hogy vizsgált területek eloszlása egyenletes, kiegyensúlyozott képet ábrázol. A százalékok mind 63 és 67 százalék között mozognak. Az a tény, hogy a szóbeli rész sikerült a leggyengébben figyelemreméltó tapasztalat, melyet később, a vizsgáztató tanárok felkészítése során szem előtt kell tartani.

A továbbiakban érdemes megvizsgálni az arányok, pontszámok alakulását egy további aspektusból is: mégpedig a **tutorral támogatott és a tutori segítség nélküli tanulás** oldaláról.

Eredetileg – mint az már a fentiekben említésre került – a tanulási folyamatba bekapcsolódó 129 főből csak 65-en (azaz a társaság fele) kaptak tutori támogatást az ismeretek könnyebb elsajátítása érdekében. Kíváncsiak voltunk arra, hogy azok, akik úgymond „önmagukra lettek hagyva”, miként boldogulnak majd a tananyaggal.

Az összes vizsgázóból 18-an rendelkeztek a tanulási időszak alatt tutori hozzáféréssel, 17-en pedig autodidakta módon birkóztak meg a tananyaggal. Ennek függvényében az eredmények a következőképpen szóródtak (Az eddigi gyakorlattól eltérően nem százalékban, hanem pontszámban fejezzük ki a teljesítményt! Maximum 300 pontot lehetett szerezni mindkét szinten.):

A tanulási folyamat alatt tutori segítséget kapott vizsgázók összesített eredményeinek alakulása pontszámban kifejezve (maximum pontszám: 300)

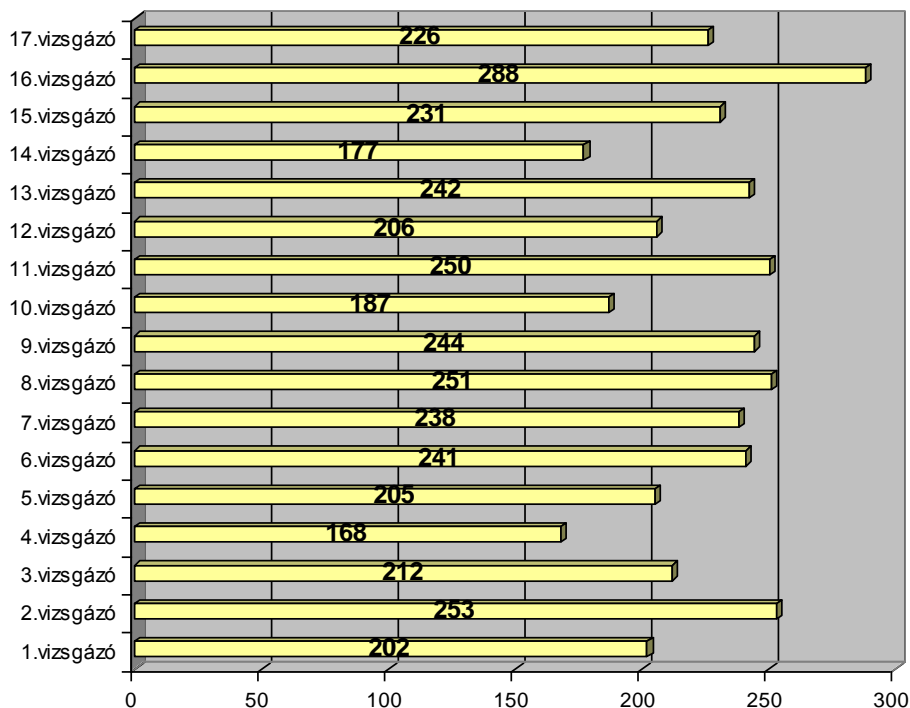

Fentiekből látható, hogy a *tutori támogatás* eredményeképpen az érintett tesztelők (18 fő) összesen 3803 pontot értek el a megszerzhető 5400-ból. Ez százalékos arányban kifejezve 70,4-es teljesítményt jelent.

A *tutori támogatást nélkülöző* vizsgázók – 17 főről van szó - összesen 3821 pontot teljesítettek a maximálisan megszerzhető 5100-ból, amely százalékban kifejezve **74,9**-os értéket mutat. Ezen felül meg kell említeni azt is, hogy amellet, hogy az önálló tanulást folytató tesztelők jobb teljesítményt értek el a megmérettetésen, mint a másik táborban lévő társaik, ráadásként ebben a csoportban fordultak elő a legkimagaslóbb eredmények is (ld. 288 pont!).

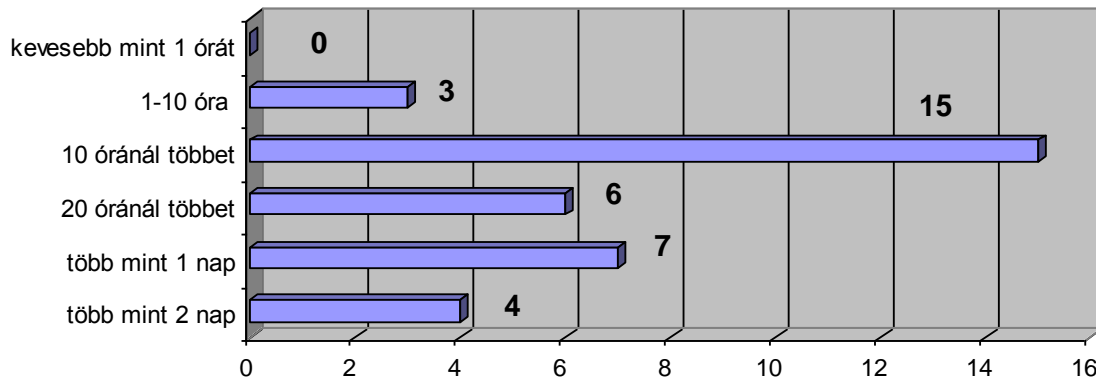
A leírtakat a következő diagram szemlélteti:

A tanulási folyamat alatt tutori segítséget nélkülöző vizsgázók összesített eredményeinek alakulása pontszámban kifejezve (maximum pontszám: 300)

A tanulási folyamatban résztvevő, regisztrált tesztelők képernyő előtti tanulásra fordított idejére a korábbiakban már utaltunk. Azonban a teljesítmények alakulásának a szempontjából is lényeges megvizsgálnunk kimondottan a 35 vizsgázóra koncentráltan az időráfordítás nagyságát.

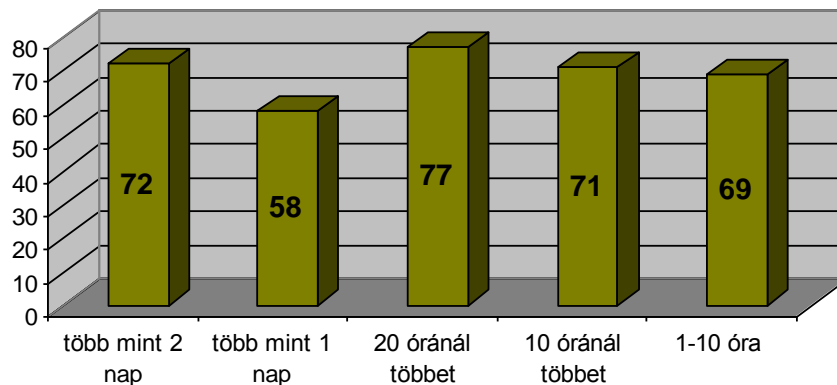
A vizsgázók képernyő előtti tanulásra fordított ideje

Kitűnik, hogy a legmagasabb számban az online formában 10 óránál többet eltöltők vannak (15 fő), míg legkevesebben – összesen 4-en – a több mint 2 napot képernyő előtti tanulásra fordítók lehetők fel. Örvedetes, hogy a kevesebb mint 1 órát online eltöltőkből nem találhatunk egyetlen résztvevőt sem.

Arról, hogy az **online eltöltött idők alakulása miképpen hatott az elért teljesítményre**, az alábbi diagram ad iránymutatást:

A tanulásra fordított idő és a teljesítmények alakulásának viszonya százalékban kifejezve

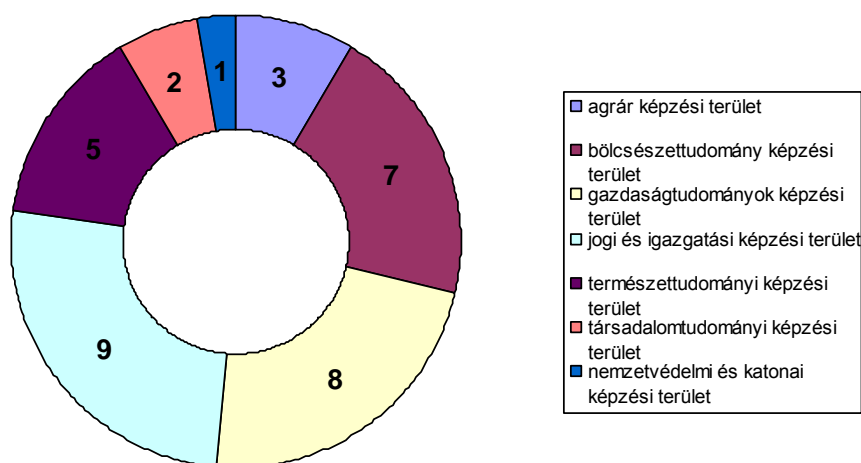

A legmagasabb százalékot a tananyaggal 20 óránál többet online formában foglalkozók érték el (77%), míg a legalacsonyabb értéket meglepő módon a tananyaggal több mint 1 napig foglalkozók produkálták. 69%-on végeztek azok, aki 1-10 óra közötti időt fordítottak a képernyő előtti tanulásra. Tekintettel arra, hogy ebben az esetben a tanulásra fordított idő és a vizsgán elért eredmény viszonylag magas alakulása nem áll arányban egymással, valószínűsíthető, hogy az e csoportba tartozó tesztelők (15 fő) az ismereteket nem csupán a számítógép előtt

sajátították el, hanem hagyományos formában is (kinyomtatták a tananyagot). Minden bizony-nyal ugyanez igaz a 10 és 20 óra közötti időtartamot az e-tananyag előtt elidőzőkre is, hiszen a rendelkezésre álló ismeretanyag feldolgozására a legkedvezőbb becslések szerint is minimum 1 nap, azaz 24 óra szükséges.

Az eredmények alakulásában egyaránt nagyban közrejátszott **a vizsgázók végzettsége**, az általuk képviselt képzési terület sajátosságai:

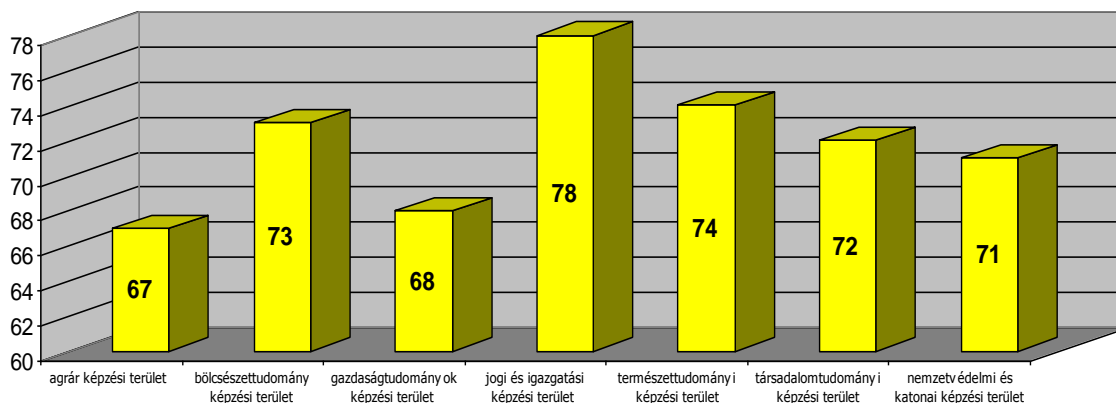
A vizsgázók végzettsége képzési területenként

A jogi és igazgatási képzési területről érkeztek a legtöbben (szám szerint 9-en), ezt követte a gazdaságtudományi területről jövők száma (8 fő). A bölcsészettudományi területen végzetek száma foglalja el a harmadik helyet 7 fővel. Negyedikként a természettudományban jártasak képviseltetik magukat (5 fő), míg az agrár képzési területről jövők már az ötödik helyre szorultak (3 fő). Mindössze 2-en érkeztek a társadalomtudományok háza tájáról, és csupán 1 fő képviseli a nemzetvédelem területét. Érdekes, hogy nem kerültek ki a tesztelők közül sem informatikai, sem pedig műszaki végzettségűek.

Azt pedig, hogy a tananyag melyik képzési terület képviselőinek kedvezett a leginkább, a következő diagram szemlélteti:

A vizsgaeredmények megoszlása százalékban képzési területenként

Nem meglepő módon a legmagasabb százalékban a jogi és igazgatási területen végzettek teljesítettek (78%). Meglepetésre a második helyre kerültek 74%-al a természettudományi végzettséggel rendelkezők. Őket követték 73%-al a bölcsészek, illetve 72%-al a társadalomtudományokban jártasak. A leggyengébb eredményt az agrár képzési területen diplomázók érték el (67%).

Az eredmények ismeretében tehát egyértelműen kijelenthető, hogy a tananyag tartalma a jogi és igazgatási területen végzettek számára kedvez a leginkább.

2.4.3.4 Vizsgáztatói tapasztalatok

A vizsgáztatók túlnyomó többsége – ahogy arra már a korábbiakban utaltunk – tananyagszerzőként, tutorként, vagy lektorként működött közre a közigazgatási versenyvizsga tananyag létrejöttében. Alább olvashatók azon tapasztalatok, vélemények – először idézetek, majd pedig összefoglalás formájában -, melyeket a szakemberek a vizsgáztatást követően vontak le.

„Az esszékérdések javítása és a szóbeli vizsga változatos képet festett a vizsgázók felkészültségéről. A szóbeli vizsgán több vizsgázó szakmai felkészültsége és előadókészsége meghaladta az átlagot, ugyanakkor a többség teljesítménye átlagos volt, illetve átlag alatti maradt. Ezek első tapasztalatok, ráadásul nem is volt „éles” a vizsga, tehát nem szabad messzemenő következtetéseket levonni. Az esszékérdésekre adott válaszok is hasonló képet mutatnak.”

„Az írásbeli és a szóbeli vizsga kapcsán észrevételeim összességében jók. Igaz, hogy még nem volt minden fejezet (rész) teljesen készen, de a tapasztalatok egyértelműen kedvezőek voltak. Az írásbeli-esszé kapcsán a mérési szempontok megfelelőek, viszont túlzottan, már-már követhet-

lenül részletesek. Szerintem elegendő, ha az esszé javításához csak a négy nagy kategóriát, és persze annak pontjait adjuk meg. A többi a javító-tanárra kell bízni.

Ugyanez vonatkozik a szóbeli pontozásra, azzal kiegészítve, hogy itt a pontozó lap nem megfelelő, hiszen az elért pontszám kapcsán 100 pontot lehet maximum szerezni, így ahány százalék, annyi pont. Akármennyire is siettünk, egy vizsgázóra legalább harminc percet kellett fordítanunk, de a kényelmes a 45 perc lenne. Ha ezt beszorozzuk 12-15 fővel, akkor kiderül, hogy túl sok időt „rabol” el a szóbeliztetés, ezért javaslom, hogy egy bizottsághoz legfeljebb 10 fő kerüljön.”

Megállapítható, hogy a felkért vizsgáztatók a résztvevők teljesítményével összességében meg voltak elégedve. Benyomásaik alapján a tananyag elsajátítható volt, azonban a **Globalizáció, és fenntartható fejlődés c. modul** – mely a Gazdaság, pénzügyi ismeretek tantárgyon belül található - a visszajelzések alapján nehézségeket okozott, így kétségtelenül átdolgozásra szorul.

Továbbá többen jelezték felénk, hogy nehézségekbe ütközött a szóbeli vizsgarészen használatos **szóbeli értékelő lap** kitöltése is, tekintettel arra, hogy használata rendkívül időigényes, és részletekbe menő munkát, adminisztrációt igényel, melynek hatására középpontba a statisztika, nem pedig a vizsgázó kerül.

Vizsgáztatóink helyenként kifogásolták még a **szóbeli kérdések** többségének jellegét, illetve az azokra elvárt válaszok mennyiségének egyenetlen megoszlását is.

2.4.3.5 Vizsgaszervezési tapasztalatok

Mindent összefoglalva kijelenthető, hogy a három vizsganap sikeresen lebonyolításra került. Figyelembe véve azt, hogy egy bevezetésre kerülő projektről van szó, - melynek első lépéseit most tettük meg - természetesen fentiekén túl adódtak kisebb nehézségek, melyeket a helyszínen orvosoltunk.

Ilyen kisebb problémaként említhető az az informatikai vonatkozású esemény, melynek keretében a próbavizsga tesztfeladatának megoldása során többször előfordult, hogy a következő tesztkérdésre lépéskor a vizsgázók böngészőjében "hálózati időtúllépés" hibaüzenet jelentkezett. A hiba jelentkezésével egyidőben az ILIAS szerveren sem a hálózati, sem pedig a rendszerterheltség nem haladta meg számottevően az átlagosat, ezért az valószínűsíthető, hogy a tanteremben kialakított vezeték nélküli hálózat túlterheltsége okozta a hibát.

Problémát jelentett még a szóbeli vizsgakérdéseken belül rendelkezésre álló, ún. szituációs kérdések alacsony száma, melynek következtében néhány esetben előfordult, hogy a vizsgázó nem ez előírt 5 tantárgycsoportból húzott egyet-egyét, hanem esetenként ugyanazon tantárgyon belül kényszerült a kérdések kiválasztására. Ez a nehézség a későbbiekben egészen biztosan nem fog felmerülni, hiszen a közigazgatási versenyvizsga hivatalos megkezdéséig számtalan feladat áll majd a hallgatók rendelkezésére. Ezen felül nem elhanyagolható módon jelen-

tős könnyebbé fog jelenteni az is, hogy a kérdéseket nem manuálisan, hanem elektronikus úton kell majd kiválasztani.

A vizsgáztatók által tapasztalt szóbeli értékelő lap kitöltésével kapcsolatos nehézségeket mi is tapasztaltuk, így a későbbiekben törekedni fogunk annak leegyszerűsítésére.

A hallgatók és a vizsgáztatók által fellelt hibás, esetlegesen nem megfelelőnek értékelt kérdéseket szakmailag felülbíráljuk.

2.5 Hallgatói vélemények

A résztvevőknek a szóbeli vizsgát követően még két kötelezettségnek kellett eleget tenniük annak érdekében, hogy a beígért tanúsítványt kézhez kaphassák. Elsőként egy online kérdőív kitöltésére kértük őket, majd pedig egy interjú keretében voltunk kíváncsiak a tananyaggal és a projekt egészével kapcsolatos benyomásaikra, személyes véleményükre. A két felmérés összegző értékelését az alábbiakban tesszük közre.

2.5.1 Az online kérdőív értékelése

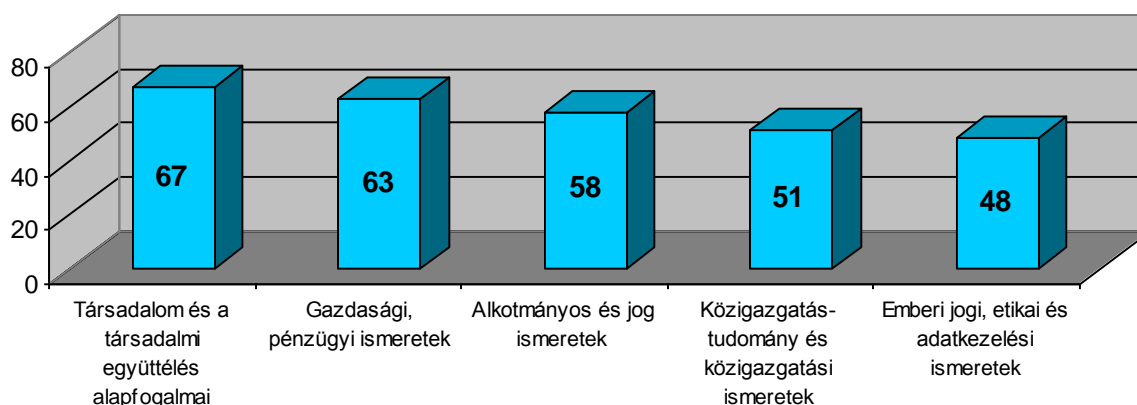
ELSŐ KÉRDÉSKÖR

Az első kérdéskörben a **bemeneti adatokról** kérdeztük a résztvevőket. Azt szeretnénk volna megtudni, hogy milyen tanulás-módszertani, számítógép-felhasználói, illetve szakmai készségekkel és kompetenciákkal rendelkeztek a tanulási folyamat megkezdése előtt.

Az **önálló tanulási készségek** meglétére a tesztelők **97%**, az **irányított önálló tanulási módszerek** (távoktatási, e-tanulási tapasztalatok) ismeretére csak **61%**, míg az **IKT-kompetenciákra** vonatkozó kérdésre **88%** válaszolta, hogy kiváló, jó vagy átlagos képességekkel rendelkezik.

A **szakmai kompetenciák** meglétére részletesen, modulonként kérdeztünk rá, de az összesítést tantárgycsoportonként végeztük. Az öt tantárgycsoport között a megoszlás a következőképpen alakult:

A szakmai kompetenciák meglétének alakulása a projektben való részvétel előtt az öt tantárgycsoport vonatkozásában százalékos arányban kifejezve

Mint látható a tesztelők a legfelkészültebbnek a Társadalom és a társadalmi együttélés alapfogalmai c. tantárgyon belül érezték magukat (67%), míg a legkevesebb tudás - vélekedésük szerint - az Emberi jogi, etikai és adatkezelési ismeretek tárgy körének vonatkozásában állt rendelkezésükre (48%).

MÁSODIK KÉRDÉSKÖR

A második kérdéskörben a **kurzus elégedettségét** mértük fel, melynek keretében a résztvevők tanulási szokásaira, az előrehaladás mértékére, az általános, szakmai és számítógép felhasználói ismeretek fejlődésére, valamint a tanfolyam hatékonyságának a megítélésére voltunk kíváncsiak.

Az **általános kompetenciák** fejlődése a következő képet mutatja: a résztvevők **94 %-a** állította azt, hogy a versenyvizsga kurzus során új szavakat, kifejezéseket tanult, és **97%**, hogy a kurzus elvégzésével kiváló, jó, vagy közepes mértékben fejlődött az általános műveltsége. A résztvevők **79%-a** vélekedett úgy, hogy a megoldásokat nagy- vagy közepes mértékben használta az önellenőrzéshez, gyakorláshoz. **85%** úgy érezte, hogy a kurzus hozzásegítette az ismert és az új kifejezések magabiztosabb használatához, míg **94%** foglalt állást amellyel, hogy a kurzus elvégzésével az ismert, illetve az újonnan megtanult összefüggéseket is már jóval magabiztosabban alkalmazza.

A **szakmai kompetenciák** fejlődése terén a következő vélemények fogalmazódtak meg a tesztelők részéről: **94%** jelentette ki, hogy a kurzus segítette a követelmények elsajátításában. **85%** előszeretettel használta a beépített fogalomértelmező szótárt, képeket, ábrákat.

Említésre méltó, hogy 100% értékelte úgy, hogy a kurzus során új összefüggéseket tanult a közigazgatás rendszeréről!

A számítógép-felhasználói készség-fejlődés kapcsán a hallgatók **48%-a** válaszolta azt, hogy közepes vagy nagy mértékben használt internetes keresőt, míg a tanulók **39%-a** egyéb internetes szótárt is segítségül hívott annak érdekében, hogy megkeresse a kívánt szavak jelentését.

Összességében a hallgatók 94%-a tapasztalta, hogy a versenyvizsga kurzus során tanultak beépültek személyiségükbe, melynek következtében jelentősen bővült látókörük.

HARMADIK KÉRDÉSKÖR

A 3. kérdéskörben arra kerestük a választ, hogy **a résztvevők miként vélekednek a tutorról, és milyen tanulói tapasztalatok keletkeztek a tutorált tanulási móddal kapcsolatban.** Ezen belül még részletesebben a tutori feladatok ellátásával kapcsolatos elégedettségre kérdeztünk rá. **Mielőtt azonban az értékelést megkezdénénk, fontos még egyszer kiemelni azt, hogy a végső vizsgázói létszámból (35 fő), csupán 18 vizsgázó kapott tutori segítséget a tanulási folyamat alatt, egyszóval jelen értékelésben ezen 18 fő tutori kérdéskörrel kapcsolatos válaszainak összesítése olvasható!**

Az értékelés ötfokú skálán történt, ahol az 5-ös minősítés a teljesen elégedett kategóriát jelentette, a 4-es érték az inkább elégedettet, a 3-as az átlagosan elégedettet, a 2-es az inkább nem elégedettet, míg az 1-es érték az egyáltalán nem elégedettet. Az átfogóbb áttekintés érdekében a tutorálással kapcsolatos elégedettség elemzéséhez az 5-ös, 4-es, és 3-as kategóriát tartottuk együttesen megfelelőnek a vizsgálat szempontjából, s ezt viszonyítottuk az összes vizsgázó számához.

A tutor **motiváló tevékenységével** kapcsolatban a motiváció erősítését a résztvevők **58%-a** jelezte vissza. **75%** elégedettnak minősítette azt, ahogy **a tutor bátorította a hallgatókat.** Szintén a résztvevők **75%-a** volt elégedett azzal, ahogy **a tutor érdeklődést keltett az adott témakör iránt,** míg szintén **75%** válaszolta azt, hogy felkért szakember a **kurzuson mindenkiből a legjobbat kísérelte meg kihozni.** Érdekes, hogy újabb **75%** vélte úgy, hogy **a tutor bátorította a tanulási tevékenységet,** valamint felkeltette a résztvevők érdeklődését a tantárgy, modul tanulása iránt.

Összességében a tutor motiváló feladatának ellátásával a résztvevők 72%-a volt elégedett.

A felkért szakember egyik meghatározó feladata volt a résztvevőkkel kapcsolatos elvárások pontos, világos megfogalmazása. Ezzel kapcsolatban a hallgatók **66%-a** szerint **világosan érthetőek voltak a velük kapcsolatos elvárások,** **75%** szerint pedig a kurzus kezdetén **egyértelműen meg lett adva, hogy mi feladat.** Végül **58%** vélte úgy, hogy a tutor a projekt során alaposan **meggyőződött arról, hogy a résztvevő igazán megértette-e, hogy mit kell tennie.**

Össességében a tutorált résztvevőkkel kapcsolatos elvárások pontos, világos megfogalmazásával kapcsolatosan a tesztelők 66% volt elégedett.

A tutor **értékelő tevékenységével**, a visszajelzések megfelelőségével kapcsolatos elégedettséget vizsgálva a következőket tapasztaltuk: a résztvevők **66%-a** válaszolta, hogy a tutor sok energiát fektetett abba, hogy **visszajelzést** adjon a résztvevők munkájáról, míg csupán a megkérdezettek **50%-a** szerint foglalkozott azzal, hogy **a hallgató megtanulta-e a tananyagot**. **66%** szerint a tutor úgy értékelte a munkát, hogy azzal **segített a tanulási folyamatban**. Arra vonatkozóan, hogy miként, milyen módon történt az értékelés, a résztvevők **92%-a** felelte azt, hogy a visszajelzés az esetek túlnyomó többségében **számbeli értékelés** formájában valósult meg.

A projektben résztvevők 61%-a volt összességében elégedett a tutor értékelő tevékenységével.

A résztvevői önállóság figyelembevételével kapcsolatos elégedettséget sajátosan e tanulási formára vonatkozóan négy kérdés vizsgálta:

Az első kérdés arra kereste a választ, hogy a tutor hagyta-e, hogy a résztvevő maga döntse el, hogyan, miként akar tanulni. A válaszadók **100 %-a** vallotta azt, hogy a szakember maradéktalanul szabad utat engedett ezen a területen, tehát nem befolyásolta a tanulás mikéntjét. **75%** szerint a tutor választási lehetőségeket adott részükre, míg **83%** érezte úgy, hogy a tutor bízott abban, hogy a résztvevő jól fog teljesíteni a kurzuson. **66%** véleménye szerint odafigyelt arra, hogy a résztvevő hogyan szeretné az ismereteket elsajátítani, és csak **58%** szerint igyekezett megérteni azt, hogy a hallgató miképpen látja a tananyagot.

A résztvevői önállóság figyelembevételével összességében a hallgatók 76%-a volt elégedett.

A tutorok empátiájával kapcsolatos elégedettséget több megközelítésből is vizsgáltuk, ebben az esetben a válaszok átlaga 75%-os eredményt mutat.

A kérdéskörön belül a résztvevők **83%-a** vélekedett úgy, hogy **a tutor tett erőfeszítéseket**, hogy a kurzussal kapcsolatos nehézségeiket megértse, míg **83%** szerint **jól kezelték az emberek érzéseit**. A résztvevők **66%-a** vélte úgy, hogy **a tutor törődött velük**, mint emberrel. **58%** gondolta azt, hogy maradéktalanul **őszinte és nyílt lehetett a tutorával szemben**, és emellett **83%-nyi** résztvevő tanúsított nagymértékű bizalmat a segítőjével kapcsolatban.

A tanulásban való előrehaladás nyomon követésével kapcsolatos válaszok alapján megállapítható, hogy a résztvevők **75%-a** szerint a tutorok segítő visszajelzéseket adtak haladási ütemükről, noha csak **41%-uk** vélte úgy, hogy a szakember gyakran megbeszélte velük azt, hogy milyen hatékonyan halad a kurzuson a tanulással.

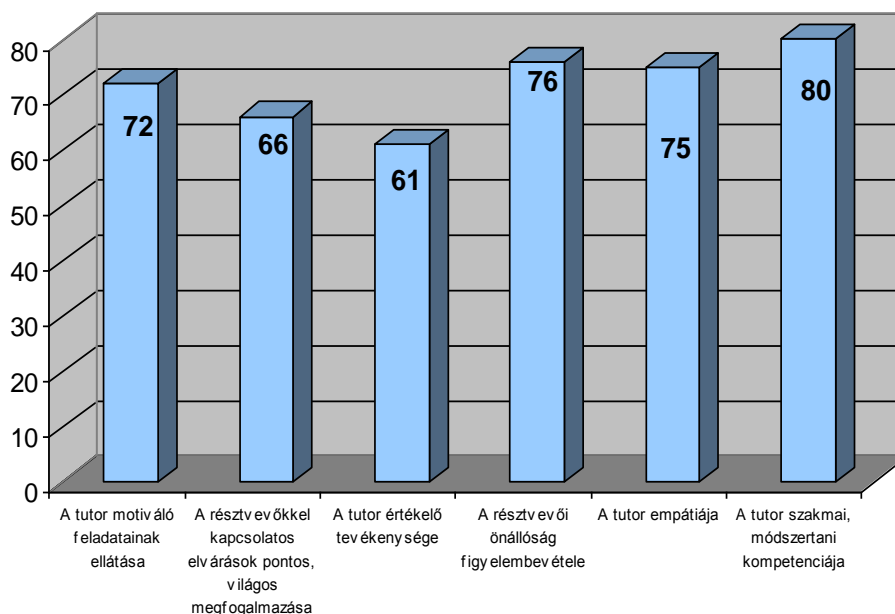
A résztvevőkkel való kommunikációt és kapcsolattartást tekintve **66%** tapasztalta azt, hogy a tutor kérdések feltevésére bátorította. **75%** volt elégedett a tanulásba való bevonással. A tutorok **segítőkészségével kapcsolatosan 91%** szerint kiválónak, jónak, illetve megfelelőnek minősíthető a segítőkézség tanulási folyamat alatt tanúsított mértéke. Érdekes adalék, hogy míg nem volt elvárás a tutorokkal szemben az, hogy elérhetőek legyenek a résztvevők

számára a kurzuson kívül, mégis a résztvevők **58%-a** ilyen irányú tapasztalatokat is szerzett, és ennek megfelelően elégedettségét fejezte ki.

Végül ezen a kérdéskörön belül legösszettebben **a tutorok szakmai kompetenciájával kapcsolatos elégedettséget vizsgáltuk.** Ennek égisze alatt a módszertani jártasságot érintő kérdésekre adott válaszokkal kapcsolatosan **66%** vélte úgy, hogy **a tutor kielégítően és gondosan megválaszolta a kérdéseit.** **83%** volt elégedett azzal, hogy **pontos válaszokat kapott.** A résztvevők ugyancsak **83 %**-a tapasztalta azt, hogy a tutor - ha szükség volt rá - **képes volt új megoldási javaslatokkal előállni.** A felkészültségükkel a résztvevők **83%-a** volt elégedett. A tesztelők **100%-a** válaszolta azt, hogy **a tutor az adott tananyag szempontjából kellően hozzáértő volt,** **83%** meglátása alapján pedig kijelenthető, hogy **magyarázatai világosak** voltak. **66%** véleménye képviselte azt az álláspontot, hogy **a tutor a tanulás önállóságát segítette,** míg **75%** vélekedett úgy, hogy a tutorát érezhetően **érdeкли a tanítás.** **Összegezve a tutorok különböző szakmai, módszertani kompetenciájával kapcsolatos adatait, leszögezhető, hogy átlagelégedettség 80%-osan alakult a résztvevők körében.**

Fent leírtakat az alábbi diagram foglalja össze:

A tutori segítséget kapott vizsgázók tutori tevékenységgel kapcsolatos elégedettségi adatainak alakulása százalékban kifejezve kérdéscsoportonként

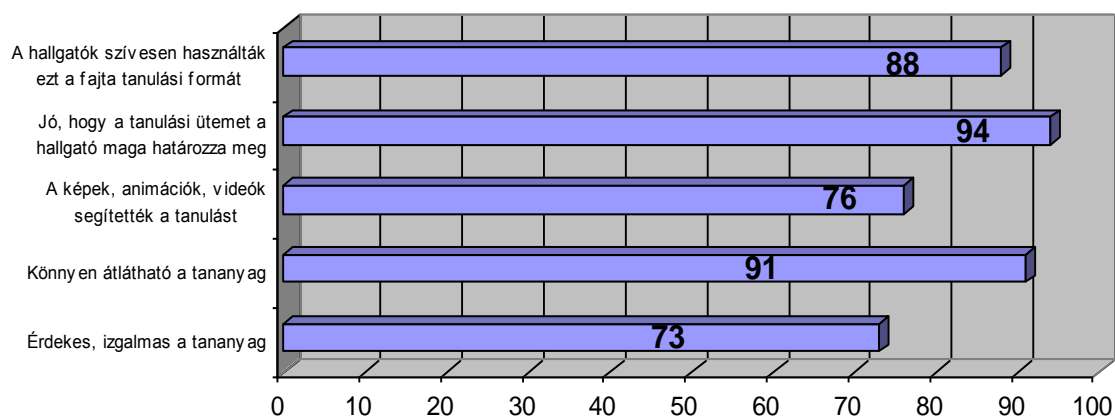
NEGYEDIK KÉRDÉSKÖR

A 4. kérdéskörben azt mértük fel, hogy a versenyvizsga kurzuson tanultak mennyire járultak hozzá a témakörök elvárt követelményeinek elsajátításához, egyszóval: **mennyire volt könnyen megtanulható a tananyag?** (Az értékelést tantárgycsoportonként tesszük közzé!)

1. Társadalom és a társadalmi együttélés alapfogalmai c. tantárgycsoport (bemeneti kompetencia: 67%)

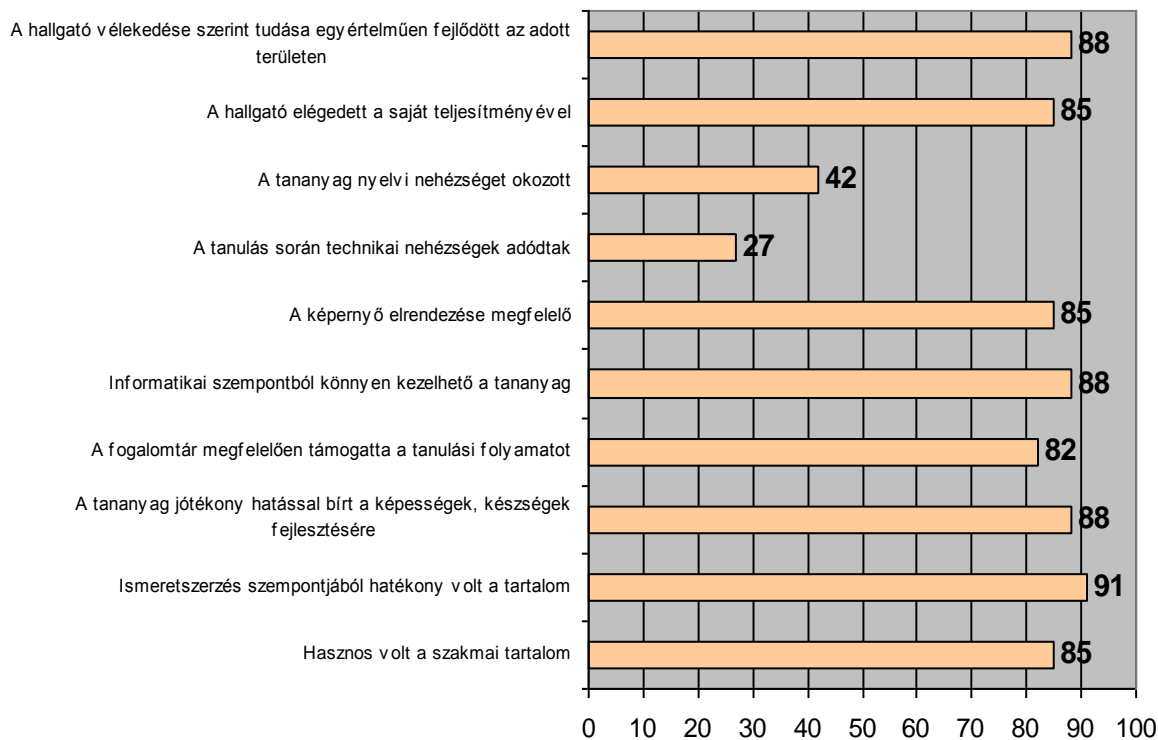
Elsőként a motivációra irányuló kérdéseket tettünk fel, melynek kiértékelt eredményei az alábbiak: a tananyagot **izgalmasnak, érdekesnek 73%**, míg **könnyen átláthatónak 91%** tartotta. **76%** mondta azt, hogy tanulását jól segítették a **képek, animációk, videók**. **94%** jónak találta, hogy a tanulás **ütemét** saját maga határozhatta meg. **Össességében a válaszadók 88%-a használta szívesen ezt a tanulási formát.**

A Társadalom és a társadalmi együttélés alapfogalmai c. tananyag motiváció mérésére irányuló kérdéseinek összesített százalékos eredménye

Ezt követően a **szakmai kompetenciák** fejlődésére kérdeztünk rá. **85%** válaszában amellet foglalt állást, hogy ez a témakör **szakmai tartalmát** tekintve hasznos volt a számára. **Ismeretszerzés** szempontjából **91%** tartotta hatékonynak a tananyagot, és ugyanennyi résztvevő állította, hogy összességében fontos a témakör. **Képességei, készségei** fejlődése szempontjából a tananyag jótékony hatással bírt a kérdőívet kitöltők **88%-a** számára. A válaszadók **82%-a** mondta azt, hogy a **fogalomtárak** jól segítették a tanulását. **Informatikai szempontból 88%** vélekedése szerint a tananyag könnyen kezelhető, és **85%** gondolta úgy, hogy a **képernyő elrendezése megfelelő**. A megkérdezettek **27%-a** tapasztalta, hogy a tanulás közben **technikai nehézségei** adódtak, és csupán **42%** számára okozott problémát a tananyag nyelvezete. A Társadalom és a társadalmi együttélés alapfogalmai: c. tantárgycsoportban **85%** ismerte be, hogy **elégedett a saját teljesítményével** és **88%** meglátása szerint a **kurzus során fejlődött vizsgált területen.**

A Társadalom és a társadalmi együttélés alapfogalmai c. tananyag szakmai kompetenciájának mérésére irányuló kérdések összesített százalékos eredménye

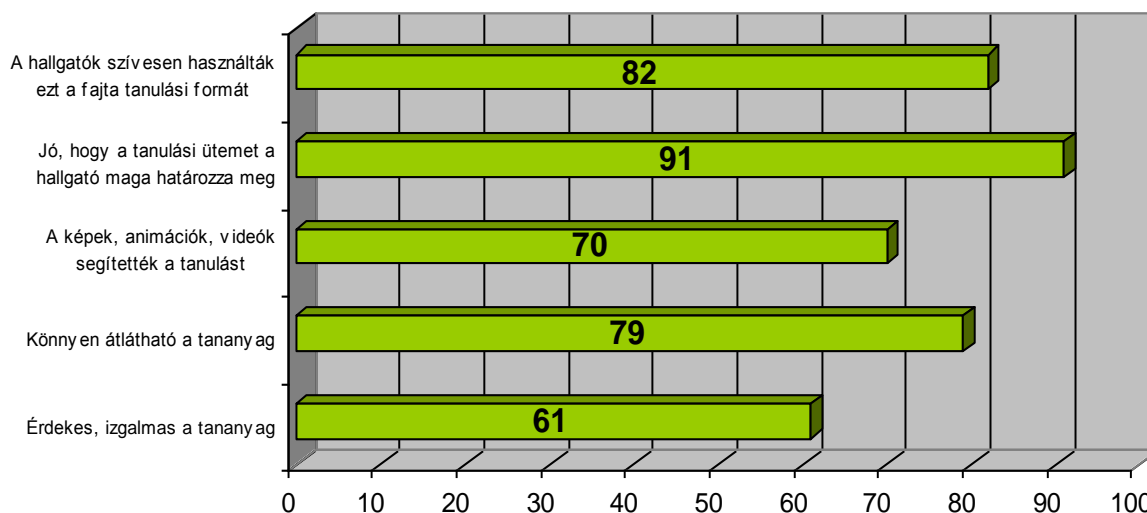
Összességében 91% volt elégedett a tananyaggal és ugyanennyi résztvevő a tanulási módszerrel.

2. Gazdasági és pénzügyi ismeretek c. tantárgycsoport (bemeneti kompetencia: 63%)

A **motiváció** vonatkozásában a következő eredményeket kaptuk: a tananyagot **izgalmasnak, érdekesnek 61%, könnyen átláthatónak** pedig **79%** tartotta. **70%** adta válaszul, hogy tanulását jól segítették a **képek, animációk, videók**. **91%** találta kifejezetten jónak, hogy a tanulás **ütemét** saját maga határozhatta meg.

Összességében a tesztelők 82%-a alkalmazta szívesen ezt a tanulási formát.

A Gazdasági és pénzügyi ismeretek c. tananyag motiváció mérésére irányuló kérdéseinek összesített százalékos eredménye

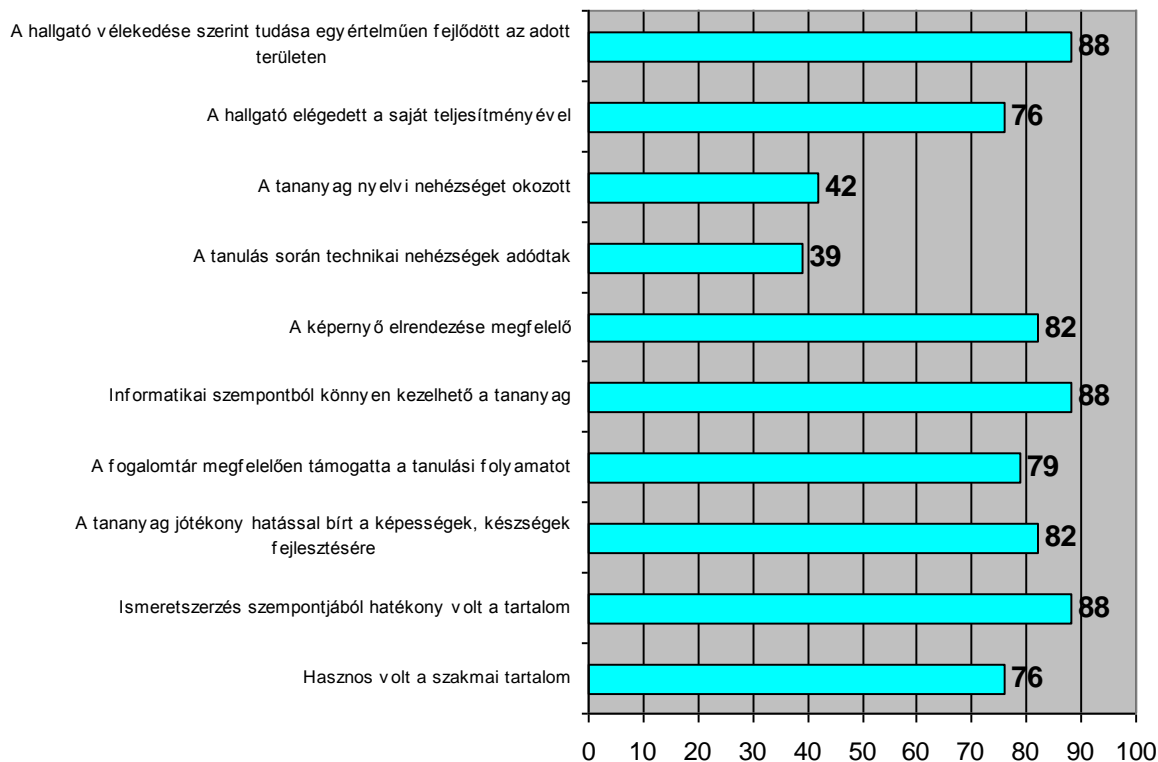

A **szakmai kompetenciákat** vizsgáló kérdésekre adott válaszok százalékos értékei az alábbiak: **76%** szerint jelen témakör **szakmai tartalmát** tekintve hasznos volt a számára. **Ismeretszerzés** szempontjából **88%** tartotta értékesnek a tananyagot, míg a résztvevők **97%-a** vallotta azt, hogy összességében ez egy meghatározó terület. **Képességei, készségei** fejlődése szempontjából **82%** véli megfelelőnek ezt az egységet. **79%** vélekedik úgy, hogy a **fogalomtár** jól segítette a tanulást.

Mindenképpen kiemelendő, hogy szokatlanul alacsony a százalékok alakulása a **Globalizáció c. modul** kapcsán, hiszen a „Képességeim, készségeim fejlődése szempontjából hasznosnak tartom a tananyagot” c. kérdésre csupán **61%-os** eredményt kaptunk! Az „Ismeretszerzés szempontjából hasznosnak tartom a tananyagot” elnevezésű kérdésre sem könyvelhettünk el sokkal jobb eredményt **73%-nál**. **Informatikai szempontból 88%** tartotta könnyen kezelhetőnek a tananyagot (ez a szám a Globalizáció esetében csak 70%!). **82%** vélte úgy, hogy a **képernyő elrendezése** megfelelő (a Globalizáció itt csak 73%-os eredményt produkált!). **39%** adta válaszul, hogy tanulás közben **technikai nehézségek** zavarták, és **42%-nak** okozott problémát a tananyag nyelvezete.

A Gazdasági és pénzügyi ismeretek c. tantárgycsoportban **76% volt elégedett saját teljesítményével** és **88%** érezte úgy, hogy **a kurzus során fejlődött ezen a területen**.

A Gazdasági és pénzügyi ismeretek c. tananyag szakmai kompetenciájának mérésére irányuló kérdések összesített százalékos eredménye

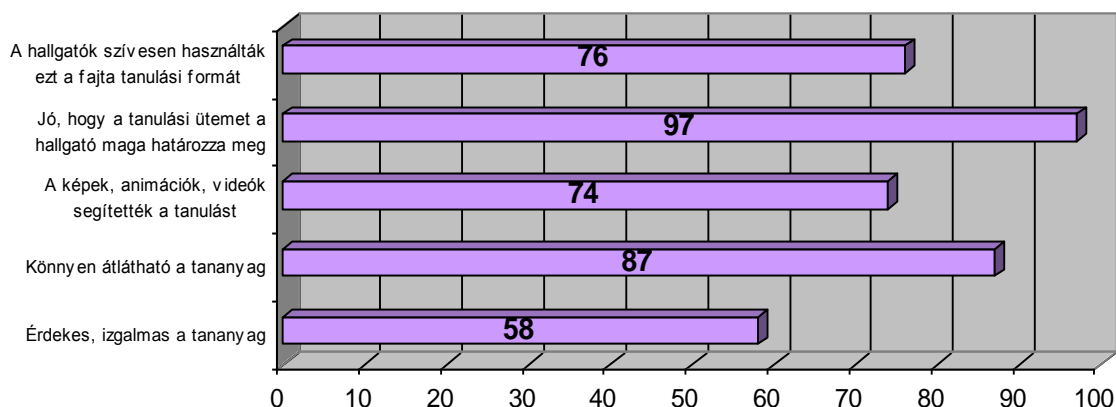
Össességében 85% volt elégedett a tananyaggal, (ez az arány a Globalizáció c. modul esetében csak 70%!), valamint 88% a tanulási módszerrel.

3. Alkotmányos és jogi ismeretek c. tantárgycsoport (bemeneti kompetencia 58%)

A motiváció tekintetében a tananyagot **izgalmasnak, érdekesnek 58%**, míg **könnyen átláthatónak 87%** tartotta. **74%** mondta azt, hogy tanulását jól segítették a **képek, animációk, videók**. **97%** kifejezetten pozitívnak találta, hogy a tanulás **ütemét** saját maga határozhatta meg.

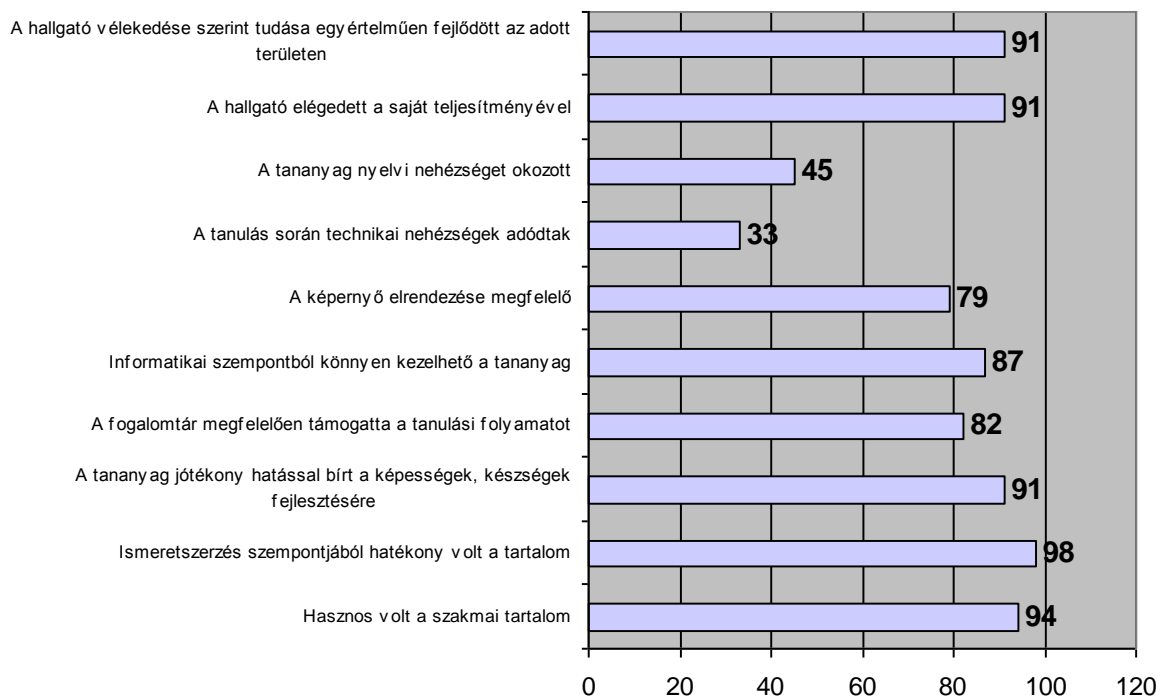
Össességében a válaszadók 76%-a használta szívesen ezt a tanulási formát.

Az alkotmányos és jogi ismeretek c. tananyag motiváció mérésére irányuló kérdéseinek összesített százalékos eredménye

A szakmai kompetenciák vizsgálata során a következő eredményekről tudunk beszámolni: **94%** vélte úgy, hogy ez a témakör **szakmai tartalmát** tekintve, valamint az **ismeretszerzés** szempontjából egyaránt hasznos volt számára. A résztvevők **98%-a** konstataulta úgy, hogy mindent egybevéve az Alkotmányos és jogi ismeretek tananyag meghatározó jelentőségű. **91%** gondolta azt, hogy a tananyag jótékonyan elősegíti a képességei, készségei fejlődését. **82%** szerint a **fogalomtárak** kiválóan támogatták a tanulást. **Informatikai szempontból 87%** könnyen kezelhetőnek minősítette a vizsgált részt, és **79%** volt elégedett a **képernyő elrendezésével**. **Csupán a tesztelők 33%-át** zavarta valamilyen **technikai nehézség** a tanulás közben, és **45%** számára jelentett problémát a **tananyag nyelvezete**. Az Alkotmányos és jogi ismeretek c. tantárgycsoportban **91%** volt **elégedett a saját teljesítményével**, és ugyanennyi ember érezte úgy, hogy a **kurzus során fejlődött** vizsgált területen.

Az alkotmányos és jogi ismeretek c. tananyag szakmai kompetenciájának mérésére irányuló kérdések összesített százalékos eredménye

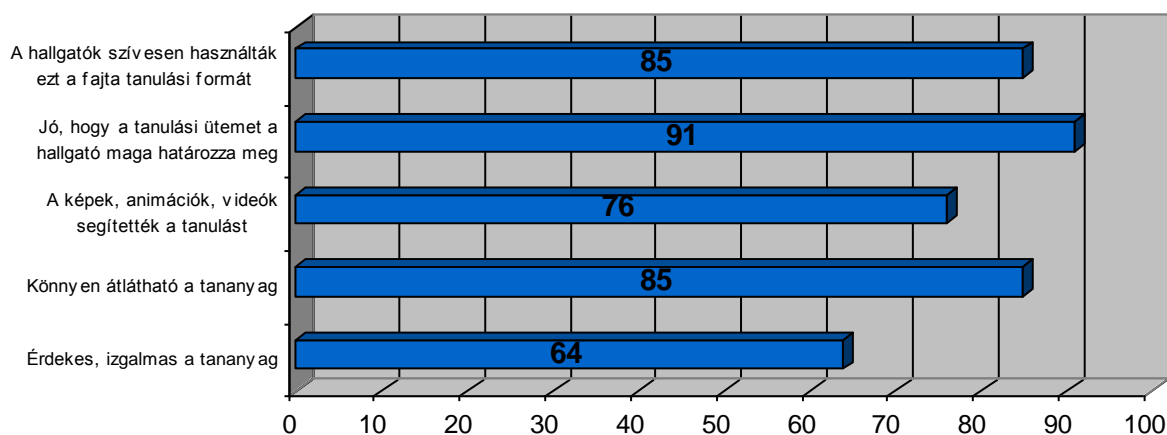
Össességében 94%-os elégedettségi adatot ért el a tananyagegység, és a résztvevők 87%-a tudott azonosulni a tanulási módszerrel.

4. Közigazgatás-tudomány és közigazgatási ismeretek c. tantárgycsoport (bemeneti kompetencia: 51%)

A **motivációt** vizsgálva a következő képet kaptuk: jelen tananyagrészt **izgalmasnak, érdekesnek 64%**, míg **könnyen átláthatónak 85%** tartotta. **76%** gondolta úgy, hogy tanulását kellőképpen segítették a **képek, animációk, videók**. **91%** pozitívnak értékelte, hogy a tanulás **ütemét** saját maga határozhatta meg.

Össességében a tesztelők 85%-a használta szívesen ezt a tanulási formát 85 %.

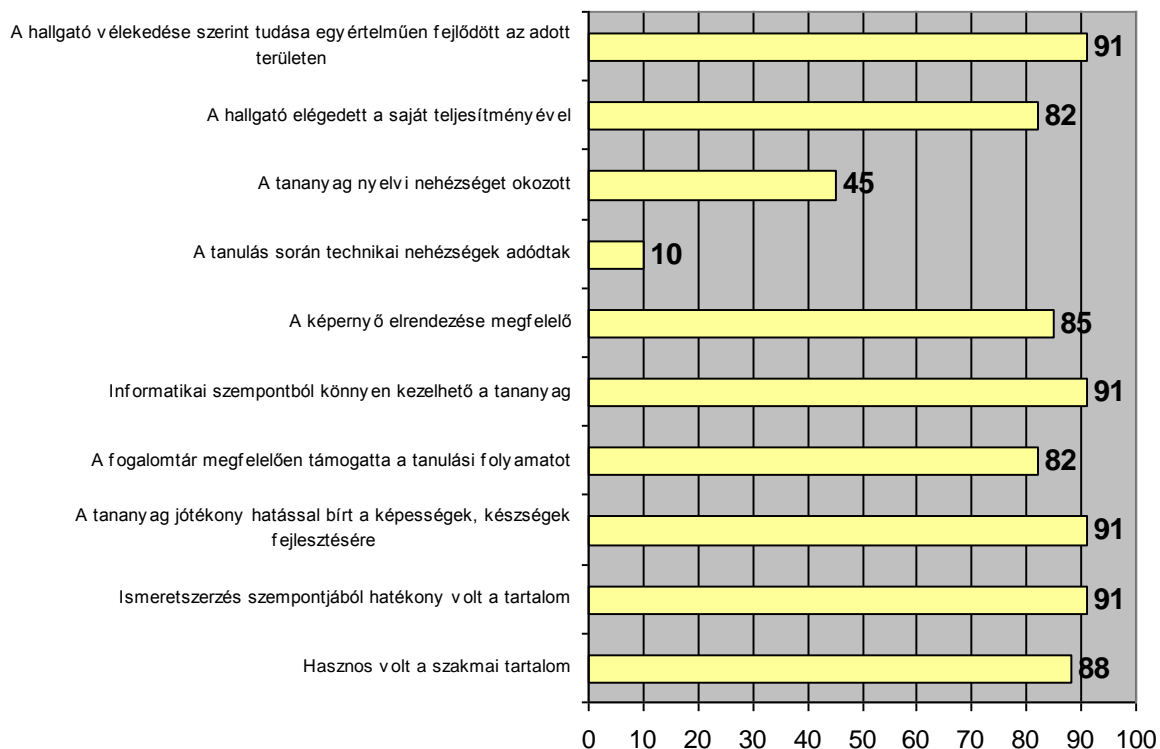
A Közigazgatás-tudomány és közigazgatási ismeretek c. tananyag motiváció mérésére irányuló kérdéseinek összesített százalékos eredménye

A **szakmai kompetenciák** vonatkozásában a százalékok meglehetősen kedvező képet mutatnak: **88%** szerint vizsgált témakör **szakmai tartalmát** tekintve hasznos volt. **Ismeretszerzés** szempontjából **91%-osra** értékelték a rendelkezésre álló tudástartalmakat. A résztvevők **91%-a** a témakör fontosságát emelte ki. **Képességei, készségei** fejlődése szempontjából **91%** minősítette hasznosnak a tartalmakat. A résztvevők **82%-a** úgy tapasztalta, hogy a **foglaltár** megfelelően támogatta a tanulási folyamatot. **Informatikai szempontból 91%-os** tartotta könnyen kezelhetőnek a tananyagot, és **85%** volt megelégedve a **képernyő elrendezésével**. Csúpn a tesztelők **10%-át zavarták technikai nehézségek**, azonban a **tananyag nyelvezete** már **45%-nyi** embernek okozott fejtörést.

A Közigazgatás-tudomány és közigazgatási ismeretek tantárgycsoportban a résztvevők **82%-a nyugtázta elégedetten saját teljesítményét**, és **91%** vélte úgy, hogy **fejlődött a közigazgatás területén** az ismeretanyagok elsajátítása következtében.

A közigazgatás-tudomány és közigazgatási ismeretek c. tananyag szakmai kompetenciájának mérésére irányuló kérdések összesített százalékos eredménye

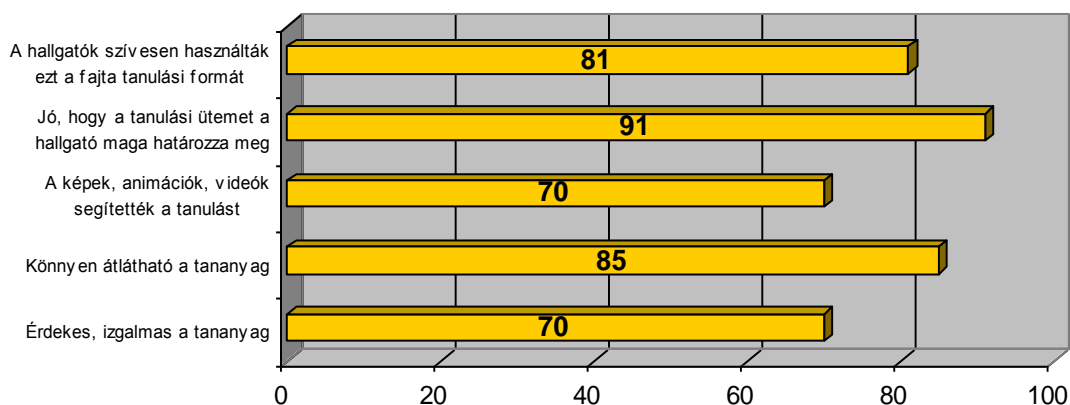
Össességében 85% volt elégedett a tananyaggal, és 81% ezzel az alkalmazott tanulási módszerrel.

5. Emberi jogi, etikai és adatkezelési ismeretek c. tantárgycsoport (bemeneti kompetencia: 48%)

A **motiváció kutatására** irányuló kérdésekre adott százalékos arány a következőképpen szóródott. **Izgalmasnak, érdekesnek** a tananyagot a hallgatók közül **70%**, míg **könnyen átláthatónak 85%** tartotta. **70%** mondta azt, hogy tanulását jól **segítették a képek animációk, videók**. **91%-os** arányt mutattak azok, akik kifejezetten pozitívan értékelték azt, hogy a **tanulás ütemét** saját maguk határozhatták meg.

Össességében a válaszadók **81%-a** használta szívesen használta ezt a tanulási formát.

Az Emberi jogi, etikai és adatkezelési ismeretek c. tananyag motiváció mérésére irányuló kérdéseinek összesített százalékos eredménye

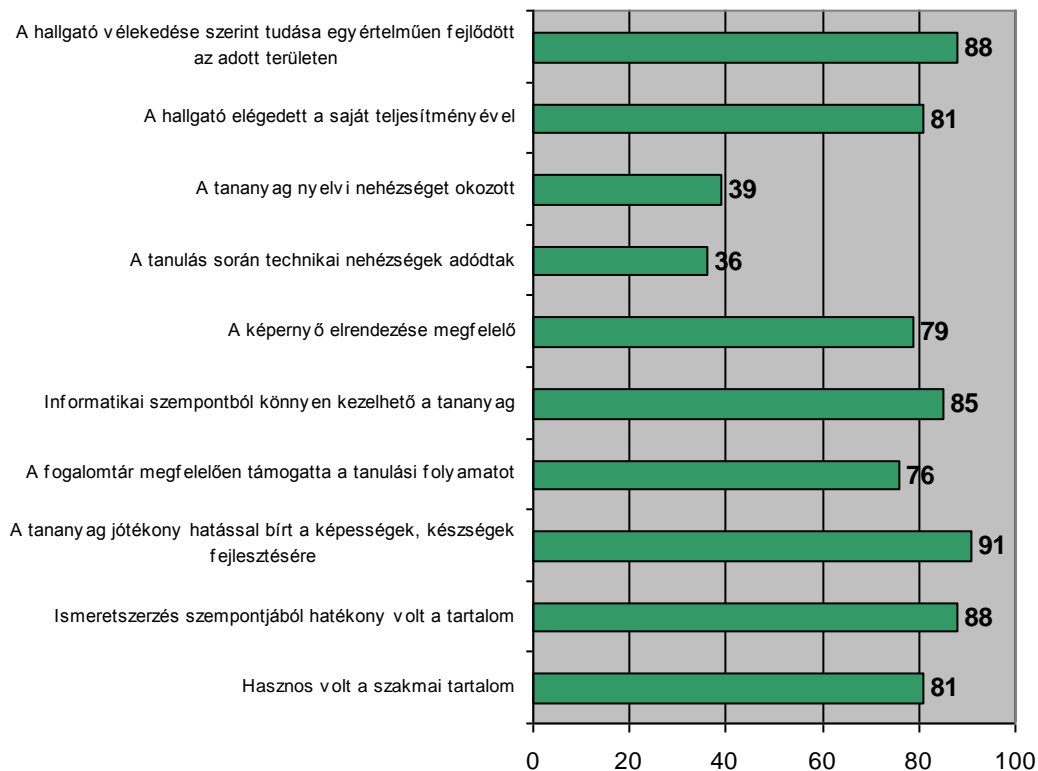

A **szakmai kompetenciák** vizsgálatának tekintetében az alábbi eredmények születtek: **81%** vélte úgy, hogy ez a témakör **szakmai tartalmát** tekintve hasznos volt a számára. **Ismeretszerzés** szempontjából **88%** tapasztalta azt, hogy a tananyag eredményes volt, míg a tesztelők **85%-a** emelte ki a vizsgált témakör meghatározó jellegét.

A **képességek, készségek** fejlődése szempontjából **91%** tapasztalt változást, és csupán **76%** benyomása volt az, hogy a **fogalomtár** jól segítette a tanulási folyamatot. **Informatikai szempontból 85%** gondolta úgy, hogy a tananyag könnyen kezelhető, és **79%** volt maradéktalanul megelégedve a **képernyő elrendezésével**. A vizsgázók **36%-át** zavarták a **technikai típusú nehézségek** tanulás közben, és **39%-nyi** hallgatónak okozott fejtörést a leírtak **nyelvezete**.

Az Emberi jogi, etikai és adatkezelési ismeretek tantárgycsoportban **81% volt elégedett saját teljesítményével**, és **88% érezte úgy, hogy a kurzus során fejlődött vizsgált területen**.

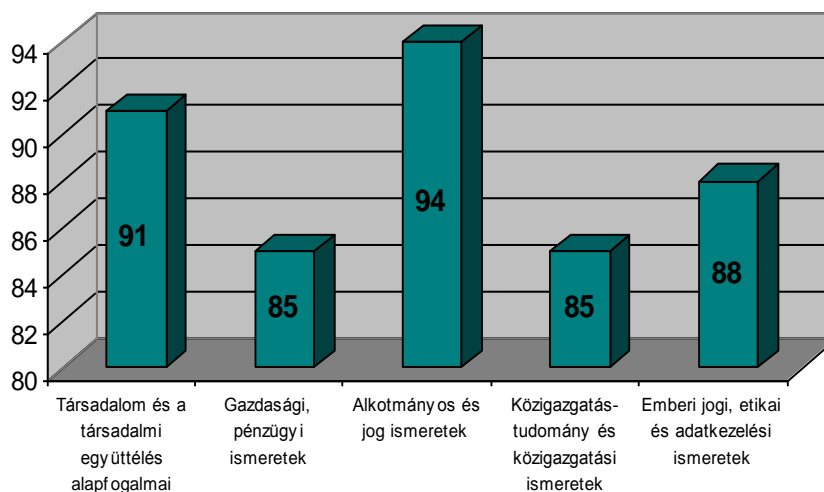
Az Emberi jogi, etikai és adatkezelési ismeretek c. tananyag szakmai kompetenciájának mérésére irányuló kérdések összesített százalékos eredménye

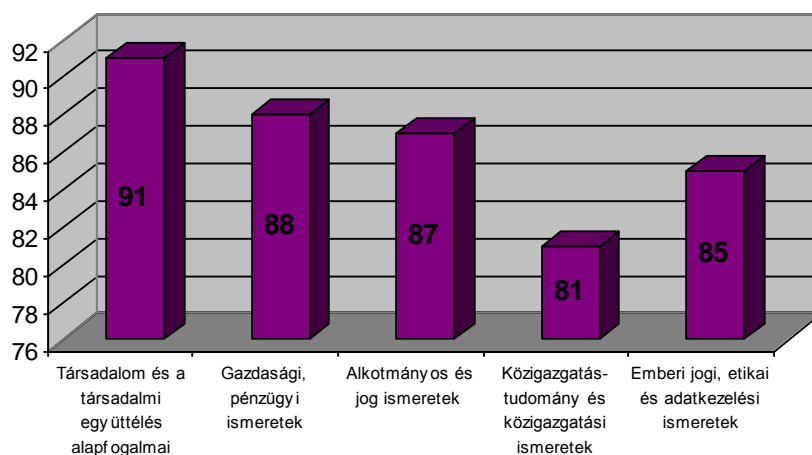
Össességében a résztvevők 88% volt elégedett a tananyaggal, és 85% az alkalmazott tanulási módszerrel.

Ezen rész lezárásaként az alábbi diagramok foglalják össze azt, hogy az egyes tananyagrészekkel és az alkalmazott tanulási módszerrel milyen mértékben voltak elégedettek a tesztelők. A megjelenített adatok segítenek bennünket abban, hogy képet kapunk arról, hogy melyik tananyag volt a legkedveltebb a hallgatók körében.

Az egyes tananyagokkal szembeni hallgatói elégedettség százalékban kifejezve

Az egyes tananyagok esetében alkalmazott tanulási módszerekkel szembeni hallgatói elégedettség százalékban kifejezve

ÖTÖDIK KÉRDÉSKÖR

Az 5. kérdéscsoport azt vizsgálta, hogy miként vélekednek a résztvevők a kurzusról, az alkalmazott tanulási formáról, valamint kitért a motivációs bázis elemzésre is.

Az átfogóbb áttekintés érdekében a válaszok százalékos értékelésénél azokat a válaszokat összesítettük, amelyek az ötfokú skálán 5-ös, 4-es, vagy 3-as értéket képviseltek, majd ezeket viszonyítottuk az összes résztvevőhöz. Az 5-ös érték a teljesen egyetért kategóriát jelentette, míg az 1-es érték az egyáltalán nem ért egyet kategóriát.

A motivációs bázist vizsgáló kérdéscsoportba a következő válaszok tartoztak:

A MOTIVÁCIÓS BÁZIS VIZSGÁLATA	
Szívesen részt venne további, hasonló tanfolyamokon.	91%
Érdekesnek tartotta a kurzuson való tanulást.	86%
Élvezte a tanulást.	89%
Miközben a kurzust végezte, eléggé feszült volt.	43%
Szívesen ajánlaná ezt a kurzust barátainak, ismerőseinek.	89%
Utólag hibának tekinti, hogy elvállalta ezt a kurzust.	31%
Büszkén mondja el másoknak, hogy részt vett a kurzuson.	89%
Annyit tanult, ami éppen elég volt a kurzus elvégzéséhez.	74%
Úgy érezte, hogy részt kell vennie a kurzuson.	86%
Szeretné jól ismerni ezt a területet.	100%

Látható, hogy érdekes ellentmondás fedezhető fel abban a kérdésben, mely azt vizsgálja, hogy a hallgató mennyire vett részt szívesen a projektben, ugyanis annak ellenére, hogy a válaszadók 91%-a szívesen belekezdene egy hasonló jellegű tanfolyamba, csupán 31% válaszolta azt, hogy utólag visszanézve úgy gondolja, hogy hiba volt jelentkezni a megmérettetésre.

A tanulási szokásokkal, módszerekkel kapcsolatos vizsgálódásunkra a következő válaszokat kaptuk:

A TANULÁSI SZOKÁS, MÓDSZER VIZSGÁLATA	
Utánanézett a dolgoknak, ha egy problémába ütközött az anyagban.	83%
Ha elkezdte az anyagot tanulni, semmi nem tudta kizökkeníteni.	46%
Néha úgy belemerült a tanulásba, hogy elfelejtkezett az egyéb teendőiről.	34%
Nagy kitartással tanult a kurzuson.	66%
Csak azt tanulta, ami érdekelte.	43%

Fenti adatokból látható, hogy a válaszadókat a tananyag elsajátítása csak részben tudta lekötöni.

A társadalmi, és a szűkebb környezet hatásának vizsgálata a motiváció szempontjából az alábbi képet mutatja:

A TÁRSADALMI ÉS SZŰKEBB KÖRNYEZET HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA A MOTIVÁCIÓ SZEMPONTJÁBÓL	
Azért tanult a tanfolyamon, hogy nagyobb esélye legyen érvényesülni.	80%
A jó eredmény volt a legfontosabb.	77%
Ha nem kellett volna vizsgázni, nem lett volna izgalmas a tanulás.	46%
Ha úgy érezte, lemarad a többiekhez képest, többet tanult.	54%
Ki akarta vívni a többi résztvevő elismerését.	49%
Azért tanult, mert környezete elvárja ezt tőle.	34%

A legkiemelkedőbb motivációs erőnek a projekt végkimenetelével járó nagyobb érvényesülési lehetőség bizonyult (80%), míg a legkevésbé a környezet vizsgálókkal szembeni elvárása, véleménye hatott a résztvevőkre (34%).

HATODIK KÉRDÉSKÖR

A 6. kérdéscsoport a vizsgatapasztalatok és a vizsgáztatóval kapcsolatos elégedettség felmérésére vállalkozott.

A válaszok feldolgozását az összesített adatok segítségével végeztük. Az értékelés ez esetben is ötfokú skálán történt, ahol az 5-ös érték a teljesen elégedett kategóriát jelentette, a 4-es érték az inkább elégedett, a 3-as az átlagosan elégedett, a 2-es az inkább nem elégedett, míg az 1-es érték az egyáltalán nem elégedett kategóriát képviselte. A kérdésekre mind a 35 próbavizsgáló válaszolt. Az átfogóbb áttekintés érdekében – hasonlóan a korábbi gyakorlathoz - a vizsgaelégedettség elemzéséhez a vizsgálat szempontjából az 5-ös, 4-es, és 3-as kategóriát tartottuk együttesen megfelelőnek, s ezt viszonyítottuk az összes vizsgáló számához. A kapott adatok az ezeken kívüli tartományokban csak ritkán szerepeltek.

Elöljáróban annyit le szeretnénk szögezni, hogy úgy gondoljuk, hogy a próbavizsgálóról kapott résztvevői visszajelzések összességében pozitívnak nevezhetők. 100 %-os, vagy

ahhoz nagyon közeli elégedettségi tartományok jellemzőek a vizsgáztatókkal kapcsolatos mutatókra, és a vizsgára rendelkezésre álló időtartammal kapcsolatos elégedettségre egyaránt. Ugyanez a kép jellemző a képzési ismeretanyagra, és a segédanyagokra vonatkozó mutatókra is. 80-89 % között van a vizsgafeladatokkal kapcsolatos, a szervezéssel és az elmélet-gyakorlat arányával kapcsolatos elégedettségi szint.

A kérdéskört részletezése alább olvasható:

A vizsgatapasztalatokhoz kapcsolódó kérdések elemzése

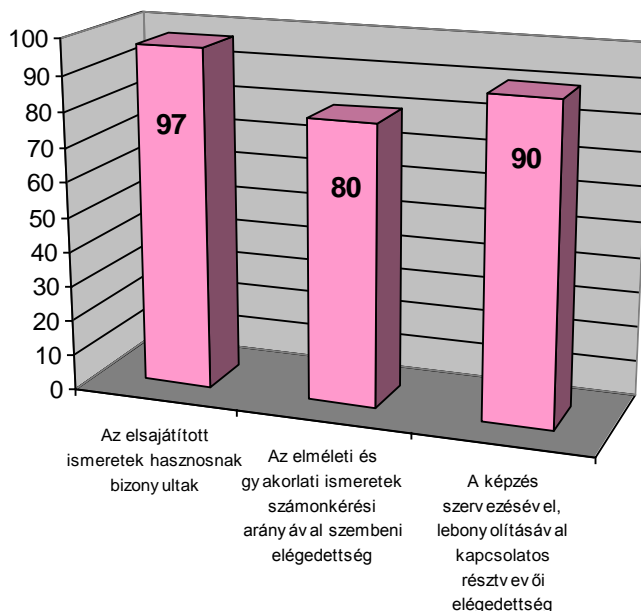
A résztvevők 77%-a tartotta teljesen és inkább, 23% pedig átlagosan **hasznosíthatónak a képzés teljes ismeretanyagát a későbbi életére vonatkozóan**. Együttesen **100% minősítette megfelelően hasznosnak a tananyagot**. A válaszadók 71%-a gondolta teljesen és inkább hasznosíthatónak, és csupán 26% átlagosan hasznosíthatónak a képzés tananyagát, segédanyagait.

Együttesen 97% minősítette hasznosnak az elsajátított ismereteket.

Arra a kérdésre, hogy a résztvevő **milyen mértékben elégedett a program vizsgáján az elméleti-gyakorlati ismeretek számonkérési arányával**, a próbavizsgázók 57%-a válaszolta azt, hogy teljesen és inkább elégedett, míg 23%-a azt, hogy átlagosan elégedett volt. **Fentiek eredményeképpen 80%-os együttes elégedettségről beszélhetünk.**

A képzés szervezésével, lebonyolításával kapcsolatos résztvevői elégedettségi mutató szerint a vizsgázók 51%-a volt teljesen és inkább elégedett, míg 34% átlagosan elégedett. Az együttes elégedettség ennek megfelelően 90%-on zárt.

A résztvevők vizsgatapasztalataihoz kapcsolódó elégedettség alakulása I.

A programban közreműködő vizsgáztatók szakmai munkájával a válaszadók **80%-a** volt teljesen és inkább elégedett, **17%** pedig átlagosan elégedett. **Együttesen 97%-os az elégedettség ebben a vonatkozásban.**

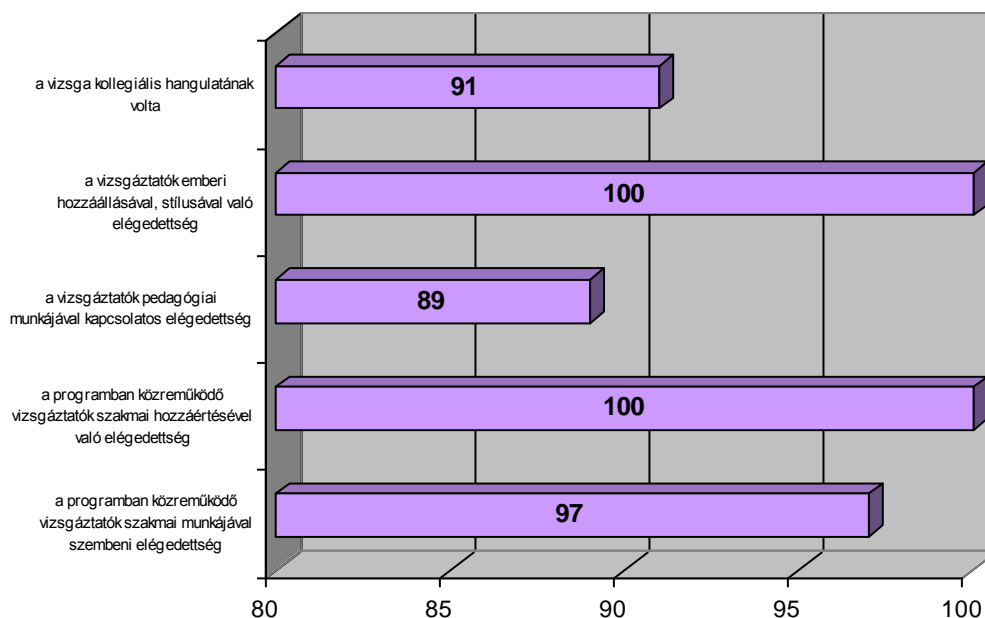
Megkérdeztük azt is, hogy **milyen mértékben elégedettek a programban közreműködő vizsgáztatók szakmai hozzáértésével.** A válaszadók **80%-a** teljesen és inkább elégedett, míg **20%** csak átlagosan volt elégedett. **Az együttes elégedettségi szint 100%-os (!) lett a vizsgált területen.**

A programban közreműködő **vizsgáztatók pedagógiai munkájával** a válaszadók **66%-a** volt teljesen és inkább elégedett, és **23%** átlagosan elégedett. **Így az együttes elégedettség 89%-os értéket produkált.**

Érdeklődtünk arról is, hogy milyen mértékben voltak elégedettek a programban közreműködő **vizsgáztatók emberi hozzáállásával, stílusával.** A válaszadók **80%-a** tartotta teljesen és inkább elégedettnek magát, és **20%** átlagosan elégedett, míg **az együttes elégedettségi szint 100%-ban(!) állapotodott meg.**

Végül arra kérdeztünk rá, hogy **mennyire volt a vizsga hangulata kollegiális,** milyen mértékben tudott szakmai párbeszéd megvalósulni a résztvevők és vizsgáztatók között. A vizsgázók **71%-a** tartotta teljesen és inkább kollegiális, szakmai párbeszéd jellegűnek az eseményt, és csak **20%** értett részben egyet azzal, hogy a vizsga hangulata kollegiális volt, illetve az esemény alatt a szakmai párbeszéd kialakulására lehetőséget adtak. **Ez esetben 91%-os együttes elégedettségről lehet beszámolni.**

A résztvevők vizsgatapasztalataihoz kapcsolódó elégedettség alakulása II.

A vizsgafeladatokkal kapcsolatos elégedettség mérése (vizsgarészekre, részvizsgákra lebontva)

Arra a kérdésre, hogy mennyire voltak érthetőek, világosak a vizsga teszt-kérdései, a válaszadók **49%-a** választotta a teljesen és inkább érthető kategóriát. Az átlagosan érthető kategóriát **40%** jelölte be, így **az együttes elégedettség 89%-on állapodott meg.**

Ugyanez a mutató a vizsga esszé feladatának vonatkozásában hasonlóan alakult: **51%** szerint teljesen és inkább érthető, világos az esszé feladat, míg az átlagosan érthető kategóriát **34%** jelölte be, melynek következtében **az együttes elégedettség 85%-os lett.**

A szóbeli kérdéssort tekintve a válaszadók **46%-a** szerint teljesen és inkább érthetőek, világosak a szóbeli kérdések. Az átlagosan érthető kategóriát **40%** jelölte be. **Az együttes elégedettség 86%-os eredményt hozott.**

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy **a résztvevők mennyire tartják hasznosnak és hasznosíthatónak a mindennapi munka vagy a szakmai tájékozottság szempontjából a versenyvizsga részvizsgáinak feladatait.**

A teszt kérdéssort a válaszadók **60%-a** tartotta teljesen és inkább hasznosnak, és **31%** átlagosan hasznosnak és hasznosíthatónak. **Az együttes elégedettség 91%-os.**

Az esszé feladatra vonatkozóan arról kérdeztük a vizsgázókat, hogy mennyire vélik a mindennapi munka vagy a szakmai tájékozottság szempontjából hasznosnak, továbbgondolásra érdemesnek a kapott feladatokat. A résztvevők **40%-a** minősítette teljesen és inkább hasznosnak, és **34%** átlagosan hasznosnak az esszékérdéseket ebből a nézőpontból megvizsgálva. **Az együttes elégedettség így 74%-on zárt.**

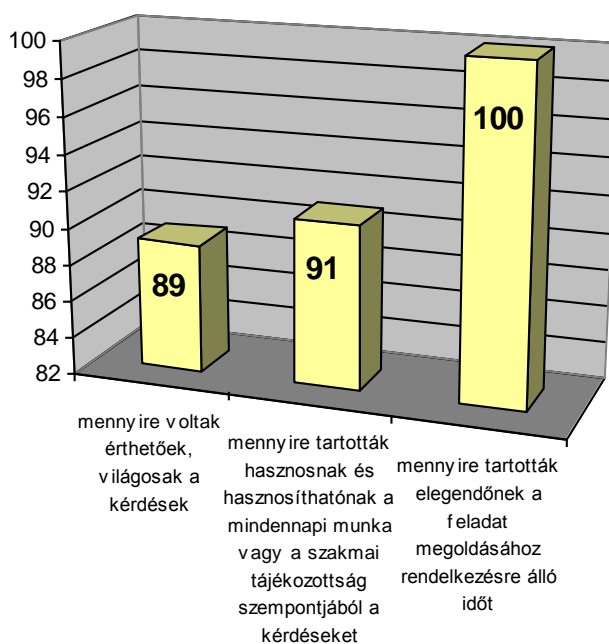
A szóbeli vizsga kérdéssoráról a mindennapi munka vagy a szakmai tájékozottság szempontjából a válaszadók **57%-a** vélekedett úgy, hogy teljesen és inkább hasznosíthatónak, és csak **34%** tartotta átlagosan hasznosíthatónak az előforduló szóbeli kérdéseket. **Az együttes elégedettség 91%-os lett.**

Arra vonatkozóan, hogy a **tesztelők mennyire tartják elegendőnek a vizsgateszt megoldásához rendelkezésre álló időt**, a válaszadók **89%-a** felelt úgy, hogy teljesen és inkább elegendő, és csupán **11%** vélte úgy, hogy a vizsgateszt kérdéssorára rendelkezésre álló idő átlagosan elegendő volt. **Az együttes elégedettség 100%-os.**

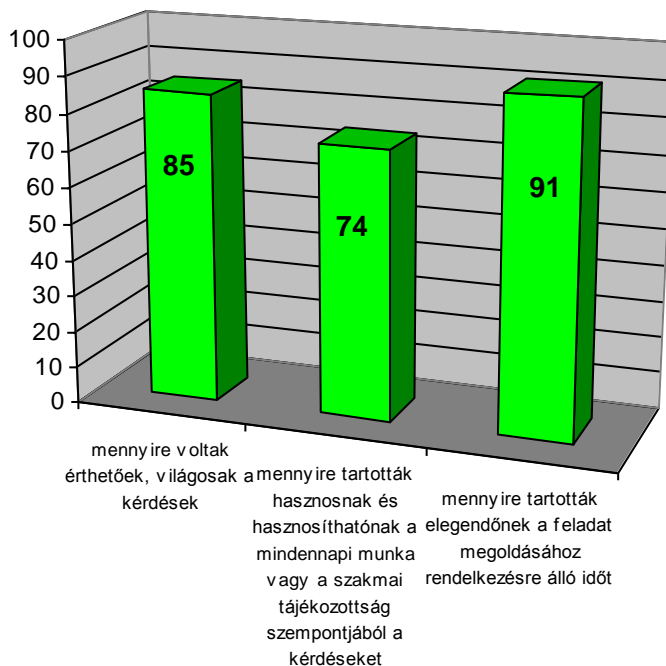
Az esszé-feladat megoldásához rendelkezésre álló időt a vizsgán résztvevők **71%-a** minősítette teljesen és inkább elegendőnek, és **20%** átlagosan elegendőnek. **Itt 91%-os együttes elégedettségről tudunk beszámolni.**

Fent felsorolt adatokat a következő három diagram szemlélteti vizsgarészenkénti lebontásban (teszt, esszé, szóbeli vizsga).

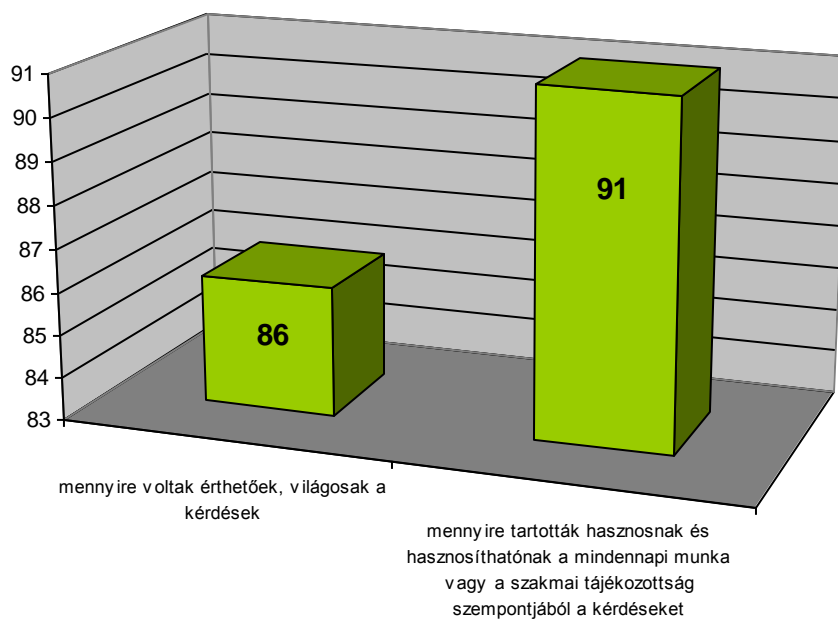
A tesztfeladat-sorral kapcsolatos elégedettség mérése

Az esszéfeladattal kapcsolatos elégedettség mérése

A szóbeli vizsgára vonatkozó elégedettség mérése

2.5.2 Az interjúk értékelése

Az interjúkon elhangzott vélemények változatos képet mutatnak, melyeket a következőkben foglalunk össze.

A tananyagra és a tanulási folyamatra vonatkozó észrevételek

Képek, ábrák, videók, animációk

Alacsony számú visszajelzést kaptunk arra vonatkozóan, hogy a **tananyagban időnként oda nem illő kép, illetve ábra volt található**. Ezen felül a hallgatók többsége azt is kifogásolta, hogy a képernyőn elhelyezkedő karakterek száma nem minden esetben volt kiegyenlített (volt olyan képernyő ahol csupán 1-2 mondat szerepelt, míg más oldalakon bővebb tartalmakkal találkozhatott a tanuló). Ugyanez a megfigyelés vonatkozott az egyes tananyagokon belül található modulok terjedelmére is. Leírtakkal szemben azonban többségben olyan véleményekkel találkoztunk, melyek a képek, ábrák, videók és animációk tanulást segítő szerepéről számoltak be.

Linkek

A linkek meglétét a többség pozitívan üdvözölte a tanulást segítő, vagy az azt elmélyítő funkciója miatt.

A tananyag felépítése

A vizsgált e-tananyag egyik legfontosabb újítása, hogy az eddig megszokott ún. szekvenciális sorrend megváltoztatására törekszik, melynek keretében a tanuló a tartalomjegyzékben meghatározott sorrendet követve sajátítja el a tartalmakat. Ezt kiküszöbölendő a **tudástérkép** megalkotásával a hallgatónak lehetősége van a tartalmak közti tetszőleges barangolásra, a saját tanulási út megválasztására. Kíváncsiak voltunk arra, hogy ez az új módszer mennyire alkalmazható gyakorlatban, illetve mennyire nyeri el a tanulók tetszését. A fogadtatás vegyes volt: a legtöbben a hagyományos tanulási formától nem tudtak elvonatkoztatni, így a tartalomjegyzékben meghatározottakat követve sajátították el az ismereteket, azonban akadtak olyanok is, akik éltek a tudástérkép adta tanulói szabadsággal, és tetszőlegesen választották meg a saját tanulási útjukat, ütemüket.

A **képernyőelosztás** kivétel nélkül minden vizsgázó tetszését elnyerte.

A **fogalomtár** is pozitív benyomást keltett a tesztelőkben, bár voltak, akik utaltak az egyes fogalmak értelmezésbeli nehézségére.

A nem jogi és igazgatási **képzési terület**ről érkezett vizsgázók közül többen jelezték, hogy nehézséget okozott számukra a közigazgatási, illetve jogi tartalmú részek elsajátítása (ide tartozóan megjegyeznénk, hogy az elért eredmények nem ezt bizonyítják).

A felsőfokú tananyagot elsajátító hallgatók közül néhányan kiemelték, hogy meglátásaik szerint **a közép-és a felsőfokú tananyag nem minden esetben épül egymásra**, és ennek megfelelően helyenként előfordul a különböző szintű tananyagrészek ugyanazon témán belüli ismétlése.

A hallgatók többségének véleménye alapján elmondható, hogy **a legújszerűbb tartalomnak** az etika-és érdekkonfliktus kezelést, az antidiszkriminációt, valamint a korrupcióról szóló részt tartották, hiszen ezekkel a területekkel találkoztak eddigi tanulmányaik során a legkevesbé.

A tananyagrészek nehézségi fokát megvizsgálva kijelenthető, hogy egyértelműen a *globalizációról szóló modul* volt a legkevesbé elsajátítható. A résztvevők ennek okaként az idegen szavak használatának túlsúlyát, továbbá az említett rész erősen tudományos jellegét jelölték meg. Volt, aki a *szociológiai vonatkozású tartalmakra* tett kritikai észrevételeket: az ítélet szerint nem volt kellően tagolt az ismeretanyag. A nem jogász végzettségűek zömében az *Alkotmány c. tananyag*egységet jellemezték a legnehezebben elsajátíthatóként.

A **tananyag egészéről** kivétel nélkül mindenkinek az volt a véleménye, hogy a közzsférában is hasznosítható, alapvető, általános műveltséget közvetítő tartalmakat foglal magában, azonban mindent egybevéve hatalmas ismeretanyagot tömörít.

Tanulási módszer

A vizsgázók nagy része arról számolt be, hogy a képernyőn történő olvasás helyett kinyomtatta a tananyagot, mert úgy érezte, hogy így hatékonyabban tudja magáévá tenni a tartalmakat. Sokan panaszkodtak arra, hogy számukra nehézséget okoz a képernyőről olvasás.

A tanulásra fordított idő

Ahogy azt a korábbiakban is láthattuk, rendkívül megoszlottak a vélemények a tananyag elsajátítási idejére vonatkozóan. Voltak, akik 1-2 hetet, de voltak olyanok is, akik több mint 1 hónapot – gyakran napi 2-3 órát - fordítottak a felkészülésre.

Önellenőrző tesztek

Az önellenőrző tesztek kapcsán többen kiemelték, hogy azok nagyban segítettek a tanulást, bár akadtak olyan vélemények is, melyek szerint a kérdéssor között előfordult olyan feladat, mely nem az adott tananyaghoz kapcsolódott.

A vizsgára vonatkozó észrevételek

Teszt

A jogi előképzettségűek jelentős része jelezte, hogy a tesztfeladat-sor egyes kérdései, és az azokra adott válaszok nem minden esetben voltak pontosan megfogalmazva.

Esszé

Az esszé feladat megoldása vonatkozásában többen az ún. **Open Office szövegszerkesztő** programmal szembeni aggályukat fejezték ki. Sokak számára ismeretlen volt a szoftver a már jól megszokott Word-höz képest. Ezt leszámítva azonban zömében üdvözölték azt a lehetőséget, miszerint két kérdésből kell egyet választani.

Egyes résztvevők hiányolták, hogy az esszékhez nem készültek ún. minta megoldások, így nem tudták, hogy mit várunk el tőlük (itt megjegyeznénk, hogy az egyes vizsgarészekkel kapcsolatos elvárt követelményeket korábban mindenki részére továbbítottuk!).

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga részét képező **szituációs feladatok** széles körben nagy tetszést arattak. A hallgatók számára ezen újfajta vizsgatípusban leginkább az volt a magával ragadó, hogy ismereteiket gyakorlati jelleggel tudták a vizsgáztatók felé prezentálni. Ennek hatására sok átlag feletti teljesítmény létrejöttéről is beszámolhatunk.

A **szóbeli vizsgafeladatokkal** kapcsolatban többen jelezték, hogy a kérdésekre elvárt válaszok nem minden esetben bizonyultak azonos, vagy hasonló terjedelműnek. Többször előfordult ugyanis, hogy míg az egyik kérdésre akár 10-20 percen keresztül is lehetett volna válaszolni, addig a másik kérdésre csupán 1-2 mondatos válasz volt adható.

A vizsgarészekre kijelölt idő

A résztvevők egybehangzóan megállapították, hogy **a vizsgarészekre kijelölt idő** kivétel nélkül elegendőnek bizonyult a feladatok megoldására (tesztfeladat-sor: 60 perc; esszé: 60 perc; szóbeli vizsga: átlagban 20-25 perc).

Vizsgáztatók

A három nap vizsgatapasztalatait globálisan nézve elmondható, hogy a vizsgáztatók hallgatók általi megítélése alapvetően kedvező volt. Ugyan egy-két esetben negatív véleménnyel is találkozunk (pl. a vizsgabizottság tagjai lekezelően viselkedtek), de összességében nem ez volt a jellemző vélekedés a hallgatók oldaláról. Rengeteg visszajelzést kaptunk a vizsgabizottság segítő szándékáról, megnyerő stílusáról, és a vizsga pozitív hangulatáról egyaránt.

Vizsgaszervezés

A vizsgaszervezéssel a résztvevők részéről kritikai megjegyzés nem érkezett, sőt egyes vélemények szerint az esemény lebonyolítása jól megszervezett, gördülékeny volt.

Összegzésként megállapítható, hogy a résztvevők a távoktatási formát annak minden előnyével (térben és időben kötetlen, személyre szabott tanulási forma) együtt hasznosnak tartották, a projekt egészét (mind a tanulási folyamatot, mind pedig a hozzá kapcsolódó vizsgát) pedig alapvetően pozitív élménynek, és értékes tapasztalatnak könyvelték el.

3. ÖSSZEFOGLALÁS

A 2009. július 1-jétől bevezetésre kerülő közigazgatási versenyvizsga minél zökkenő mentesebb, eredményesebb és hatékonyabb bevezetése érdekében a KSZK Képzési Igazgatósága egy nagyszabású projekt keretében tesztelési folyamatnak vetette alá a múlt év végén elkészített 5 közép- és 5 felsőfokú tananyagot, mely 22-22, azaz összesen 44 modulból tevődik össze. A tesztelés elsődleges célja az volt, hogy kiküszöbölje és korrigálja az elektronikus tananyagok, illetve a tervezett vizsgarendszer esetleges hiányosságait. A projekt keretében továbbá szeretnénk volna megtudni azt is, hogy a közigazgatás eddigi gyakorlatában ez a tartalmában, felépítésében és megjelenésében újszerűnek, formabontónak minősülő tananyag, illetve vizsgarendszer milyen fogadtatásra talál a potenciális vizsgázók körében.

A tesztelési folyamat első lépéseként **felvettük a kapcsolatot** azon intézményekkel (Zsigmond Király Főiskola, Madách Imre Gimnázium, Divat és Modelliskola, ösztöndíjasok), illetve személyekkel, akiről feltételeztük, hogy a közigazgatási versenyvizsga letételében érdekelt résztvevők adaptálását biztosítani tudják számunkra. A projekt következő lépése már a **toborzás** volt, mely rendkívül sikeresen zárult: összesen 138-an regisztráltak online formában a megmérettetésre (78-an felsőfokon, és 60-an középfokon). A tanulási folyamatot egy **felkészítő megbeszélés** előzte meg, melynek keretében felvázoltuk a projekttel kapcsolatos tudnivalókat a jelentkezők részére. Az egy hónapos **tanulási folyamat** ezt követően vette kezdetét március 20-tól immáron 129 fővel (82 felsőfokú, 47 középfokú tanuló). A megjelölt időintervallum során törekedtünk a tanulás számtalan formában történő támogatására (tutori rendszer üzemeltetése /a fele társaság bevonásával/, telefonos HelpDesk szolgálat biztosítása, elektronikus postafiók fenntartása, fórumok moderálása stb.). A tapasztalatok szerint a legtöbb hozzászólás a *technikai fórumra* összpontosult, míg a középfokú tananyagrészeket érintő felületre elenyésző számú hozzászólás érkezett. A felsőfokú tananyagok számára fenntartott fórumokon azonban már jóval nagyobb aktivitás volt tapasztalható. Tutoraink beszámolója alapján elmondható, hogy a hozzászólások többsége a tananyaghoz tartozó önellenőrző tesztkérdések tartalmára, a fogalomtárban elhelyezkedő egyes definíciók pontatlanságára, továbbá az egyes tananyagrészek átdolgozására irányult (pl. globalizáció).

A **tanulási idők** tekintetében változatos képpel találkozhattunk: a többség a meghatározott 1 hónapon keresztül 1 órás időráfordítástól eltérően hol többet, hol pedig jóval kevesebbet töltött a képernyő előtt. Sajnálatos módon a két szint viszonylatában a hetes skálán (több mint

két nap; több mint egy nap; 20 óránál többet; 10 óránál többet; 1-10 óra közötti időtartamot; kevesebb mint 1 órát) a legmagasabb értéket a kevesebb mint 1 órát online tanulók mutatták. Őket követték a tananyaggal 1-10 órányi időt eltöltők 37 fővel. Kijelenthető, hogy többségében ezen hallgatókból került ki már a tanulási folyamat elején lemorzsolódók nagy száma, de azok is ebbe a táborba sorolhatók akik a folyamatot végigvitték, csak ők nem a képernyőről, hanem a tananyagot kinyomtatva hagyományos módon papírról tanultak.

A **technikai paraméterek** vizsgálatokor nem ért bennünket különösebb meglepetés: a legelterjedtebb böngészőnek az *Internet Explorer* bizonyult 56,08%-al, míg az operációs rendszerek versenyében a *Windows* (99,79%) egyeduralma volt megfigyelhető. A leggyakoribban alkalmazott képernyőfelbontás a *1024X768-as* volt 50%-al. Hazánkból összesen 23 településről látogatták a felületet, de a legnagyobb arányban a Budapestről bejelentkezők voltak (93,21%).

A tanulási folyamatot **vizsga** követte. Három időpont került meghatározásra: május 26., május 27., és június 2. A vizsgára történő jelentkezések száma alacsonynak mondható, összesen 44-en regisztráltak, de csak *35-en vállalták* a valódi kihívást. Ami pedig még ennél is sajnálatosabb az az, hogy csupán 2-en voltak olyanok, akik a középfokú tananyag elsajátításában voltak jártasak. A vizsgán elért eredmények – kevés kivétellel – pozitív mérleget mutattak.

A **tesztet** mindkét szinten az összes résztvevő a minimumküszöb felett teljesítette (középfokon 75%-al, felsőfokon 78%-al). Az **esszét** átlagban a felsőfokú tesztelők 77%-on, míg a középfokúak 68%-on zárták. Az értékelésnél négy területet vettek figyelembe (tárgyi tudás, rendszerező gondolkodás; írásbeli fogalmazás, stilisztika; nyelvhelyesség, helyesírás; számítástechnikai készség), melyből a legmagasabb százalékarányt közép-és felsőfokon egyaránt a nyelvhelyesség, és helyesírás területén érték el a vizsgázók.

A **szóbeli** vizsgarész sikerült a legkevésbé: felsőfokú oldalról 68%-os, a középfokúról pedig 63%-os teljesítésről beszélhetünk. A négy értékelt területből (tárgyi tudás, rendszerező gondolkodás; lényeglátás, a feladat megértése, probléma felismerés, az esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok; kommunikációs készség, előadásmód, nyelvhelyesség, a meta-kommunikációs eszközök használata; probléma felismerés és reagáló képesség) középfokon a tárgyi tudás, rendszerező gondolkodás szegmense került ki győztesként 66%-al. Ezzel szemben felsőfokon már a lényeglátás, feladatmegértés, probléma felismerés, az esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok egysége bizonyított 67%-al.

Az esszét a 35 főből 7 embernek, a szóbelit pedig 12 vizsgázónak nem sikerült abszolválnia. Mindhárom vizsgarész esetében az előre meghatározott, feladatmegoldásra előírt idő elegendőnek bizonyult.

Érdekes tapasztalat volt, hogy a tanulási folyamat alatt **tutori támogatással** rendelkező tesztelők gyengébb százalékos eredményt értek el (70,4%), mint a tutori támogatást nélkülöző hallgatók (74,9%).

További meglepő eredményt konstatálhatunk a **vizsgázók képernyő előtt eltöltött idejének** vizsgálata során: a legmagasabb százalékot a tananyaggal 20 óránál többet online formában foglalkozók érték el (77%), míg a legalacsonyabb értéket meglepő módon a tananyaggal több mint 1 napig foglalkozók produkálták.

A legtöbb vizsgázó – 9 fő – a jogi és igazgatási **képzési terület**ről érkezett, és ez a csapat érte el a legmagasabb százalékos eredményt is (78%).

A **vizsgáztatók** eseményről kialakított benyomása egységes volt: összességében pozitív tapasztalatról számoltak be, de tettek jó néhány javító szándékú javaslatot is a későbbikre nézve (a szóbeli értékelőlap megreformálása; a szóbeli vizsgára fordított idő növelése; egyes tananyagrészek átdolgozása /ld. Globalizáció/; a kérdéssor helyenkénti szakmai felülbírálása).

A **vizsgaszervezés** sem tud a három napos esemény lebonyolítása keretében más – a fentiekén túli - szembetűnő anomáliákról beszámolni.

Amint az az **online kérdőív eredményeiből**, valamint a **hallgatók interjún elhangzott véleményeinek** összesítéséből is kiderül, a résztvevők az eddig leírtakat jelentős részben megerősítették, igaz a két felmérés adatai némileg eltérő képet mutatnak. (Emlékeztetőül megjegyezzük, hogy a két felmérés már csak a 35 vizsgázó körében történt, kivétel ez alól a tutori elégedettségre vonatkozó rész, amely a 18 érintett válaszait foglalja össze!)

Az **online kérdőív értékelése keretében 6 nagy átfogó kérdéskörben** kérdeztük a résztvevőket: a bemeneti adatokról; a kurzus elégedettségéről; a tutorálásról; a tananyag elsajátításának mikéntjéről; a résztvevők kurzusról, az ott alkalmazott tanulási formáról alkotott véleményéről, valamint a motivációs mutatókról; végül a hatodik kérdéskörben a vizsgáztatóval, továbbá a vizsgával kapcsolatos elégedettségéről.

Az **első kérdéskör** felmérésének eredményeként megtudhattuk, hogy a résztvevők a legfelkészültebbnek a Társadalom és a társadalmi együttélés alapfogalmai c. tantárgyon belül érezték magukat (67%), míg a legkevesebb tudás - vélekedésük szerint - az Emberi jogi, etikai és adatkezelési ismeretek tárgykörének vonatkozásában állt rendelkezésükre (48%). Emellett fény derült arra, hogy 61% volt azok aránya, akik eddig valamilyen távoktatási, e-tanulási tapasztalattal rendelkeztek. Meglátásunk szerint ez mindenképpen magas százaléknak minősül, figyelembe véve a távoktatással, mint tanulási formában szembeni ellenállást.

A **második kérdéskör** vizsgálata a kurzus elégedettség alakulására volt hivatott rámutatni. Az eredmények pozitív mérleget mutatnak, hiszen összességében a tesztelők 94%-a tapasztalta úgy, hogy a projekt tapasztalatai, a projekt keretén belül elsajátított ismeretek beépültek a személyiségükbe. Öröndetes, hogy a 35 válaszadó mindegyike úgy vélte, hogy a közigazgatási ismereteik jelentősen bővültek a projekt során.

A **harmadik kérdéskör** a tutorálási tevékenység témakörével kapcsolatos tapasztalatokat mérte fel a tanulási folyamat alatt tutori hozzáféréssel rendelkező 18 fő körében. Az alábbi 6 nagy kérdéscsoport vizsgálatára vállalkoztunk: A tutor motiváló feladatainak ellátása (72%); A résztvevőkkel kapcsolatos elvárások pontos, világos megfogalmazása (66%); A tutor értékelő tevékenysége (61%); A résztvevői önállóság figyelembevétele (76%); A tutor empátiája (75%); A tutor szakmai, módszertani kompetenciája (80%). Látható, hogy az eredmények 61 és 80% között szóródtak.

A **negyedik kérdéskör** a tananyagok elsajátításának módjára és az egyes tananyagok esetében alkalmazott tanulási módszer vizsgálatára vonatkozott, továbbá a motivációt és a szakmai kompetenciát mérte. Eszerint az Alkotmányos és jogi ismeretek c. tantárgycsoport volt a legkedveltebb 94%-al, majd ezt követte 91%-al a Társadalom és a társadalmi együttélés alapfogalmai c. egység. A harmadik helyet holtversenyben a Gazdasági, pénzügyi ismeretek témaköre, valamint a Közigazgatás-tudomány és közigazgatási ismeretek c. egység szerezte meg. A legkevésbé kedveltnek 85%-kal az Emberi, jogi és etikai adatkezelési ismeretek c. tantárgy bizonyult. Az alkalmazott tanulási módszer tekintetében 91%-al a Társadalom és a társadalmi együttélés alapfogalmai elnevezésű tantárgy szerezte meg a vezető helyet, míg az utolsó helyre 81%-al a Közigazgatás-tudomány és közigazgatási ismeretek témakör szorult.

Az **ötödik kérdéskör** már a résztvevők kurzusról, és az alkalmazott tanulási formáról kapcsolatos véleményeit dolgozta fel, de emellett kitért a hallgatók motivációjának elemzésére is. A motivációs bázis vizsgálata során a válaszok alakulásában ellentmondások voltak megfigyelhetők, azonban mindent egybevetve pozitív eredményekről számolhatunk be. A tanulási módszer, szokás vizsgálata arra vetít rá, hogy a tananyag nem kötötte le teljes egészében a hallgatókat, a tanulás közben gyakran elkalandozott a figyelmük. A legkiemelkedőbb motivációs erőnek a projekt végkimenetelével járó nagyobb érvényesülési lehetőség bizonyult a résztvevők számára, és csak csekély mértékben befolyásolta őket a környezet véleménye.

A **hatodik kérdéskör** felméréséből látszik, hogy a résztvevők vizsgatapasztalatai magas elégedettségi arányt tükröznek, hiszen több 100%-os eredmény alakulásáról is beszámolhatunk, de többségében a 90%-os, és az a fölötti százalékok dominálnak. A vizsgafeladatokkal kapcsolatos elégedettség mérése már nem ennyire kedvező. Ebben az esetben a vizsgarészeket külön lebontva vizsgáltuk. A tesztelők a legkevésbé elégedettek az esszé feladattal voltak (átlagosan 83%-ban), majd ezt követte a szóbeli rész 88%-al, és végül a legmagasabb elégedettségi szintet a tesztfeladat-sor érte el (93%).

Mindent összefoglalva elmondható, hogy a versenyvizsgát lemodellező próbafolyamat sikeresen zárult. A tapasztalatok és a tanulságok levonásra kerültek, azokat mindenképpen beépítjük a folyamatba, míg a hibákat kiküszöböljük és korrigáljuk annak érdekében, hogy a 2009. július 1-től bevezetésre kerülő közigazgatási versenyvizsga egy biztos alapokon nyugvó, mindenki megelégedésére szolgáló rendszer legyen.

***